

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY**

DOK-1.410.1.2020.JS

Warszawa, 16 grudnia 2021 r.

DECYZJA NR DOK-6/2021

I. Na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 275) oraz art. 3 ust. 1 i art. 5 Rozporządzenia Rady UE nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz. Urz. UE L 1 z 4.1.2003 r., wersja skonsolidowana Dz. Urz. UE L 148 z 11.6.2009 r.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje za praktykę ograniczającą konkurencję na krajowym rynku obrotu detalicznego ciężarówkami udział:

- (i) „DBK” sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie;
- (ii) Firmy Wanicki sp. z o.o. z siedzibą w Mogilanach;
- (iii) WTC sp. z o.o. z siedzibą w Długołęce;

w porozumieniu w rozumieniu art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, a zarazem porozumieniu lub praktyce uzgodnionej w rozumieniu art. 101 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 202 z 7.6.2016 r., s. 1–388), polegającym na dokonaniu podziału rynku w odniesieniu do pojazdów ciężarowych marki DAF nabywanych przez klientów końcowych w drodze zamówień publicznych, co stanowi naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 3 oraz 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 101 ust. 1 lit. c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

II. Na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 275) oraz art. 5 Rozporządzenia Rady UE nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz. Urz. UE L 1 z 4.1.2003 r., wersja skonsolidowana Dz. Urz. UE L 148 z 11.6.2009 r.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakazuje:

- (i) „DBK” sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie;
- (ii) Firmie Wanicki sp. z o.o. z siedzibą w Mogilanach;
- (iii) WTC sp. z o.o. z siedzibą w Długołęce;

zaniechanie praktyki, o której mowa w punkcie I sentencji, w zakresie, w jakim nie została ona zaniechana.

III. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 275) oraz art. 5 Rozporządzenia Rady UE nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz. Urz. UE L 1 z 4.1.2003 r., wersja skonsolidowana Dz. Urz. UE L 148 z 11.6.2009 r.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z tytułu naruszenia zakazów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 3 oraz 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz w art. 101 ust. 1 lit. c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w sposób, o którym mowa w punkcie I sentencji niniejszej decyzji, nakłada na:

- (i) „DBK” sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie karę pieniężną w wysokości **1 293 994,21 zł** (słownie: milion dwieście dziewięćdziesiąt trzy tysiące dziewięćset dziewięćdziesiąt cztery złote i dwadzieścia jeden groszy) płatną do budżetu państwa;
- (ii) WTC sp. z o.o. z siedzibą w Długołęce karę pieniężną w wysokości **709 070,06 zł** (słownie: siedemset dziewięć tysięcy siedemdziesiąt złotych i sześć groszy) płatną do budżetu państwa.

IV. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 1 i 2 w związku z art. 89a ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 275) oraz art. 5 Rozporządzenia Rady UE nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz. Urz. UE L 1 z 4.1.2003 r., wersja skonsolidowana Dz. Urz. UE L 148 z 11.6.2009 r.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z tytułu naruszenia zakazów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 3 oraz 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz w art. 101 ust. 1 lit. c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w sposób, o którym mowa w punkcie I sentencji niniejszej decyzji, nakłada na Firmę Wanicki sp. z o.o. z siedzibą w Mogilanach karę pieniężną w wysokości **652 766,09 zł** (słownie: sześćset pięćdziesiąt dwa tysiące siedemset sześćdziesiąt sześć złotych i dziewięć groszy) płatną do budżetu państwa.

V. Na podstawie art. 77 ust. 1 oraz art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 275) oraz na podstawie art. 263 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz.

U. z 2020 r., poz. 735 ze zm.) w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów obciąża kosztami postępowania antymonopolowego następujące podmioty:

- (i) „DBK” sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie w kwocie 180 zł (słownie: sto osiemdziesiąt złotych);
- (ii) Firmę Wanicki sp. z o.o. z siedzibą w Mogilanach w kwocie 194 zł (słownie: sto dziewięćdziesiąt cztery złote);
- (iii) WTC sp. z o.o. z siedzibą w Długołęce w kwocie 165 zł (słownie: sto sześćdziesiąt pięć złotych);

i zobowiązuje do uiszczenia tych kosztów na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

1. Przedmiot postępowania

- (1) Postępowanie zostało przeprowadzone w związku podejrzeniem, że strony postępowania naruszyły reguły konkurencji określone w art. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (dalej: „**u.o.k.k.**”) oraz art. 101 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: „**TFUE**”) poprzez uczestnictwo w antykonkurencyjnym porozumieniu dotyczącym sprzedaży detalicznej ciężarówek marki DAF klientom nabywającym je w drodze przetargów publicznych. W okresie co najmniej od 2016 r. strony postępowania, zajmujące się detaliczną sprzedażą pojazdów ciężarowych marki DAF, koordynowały swoje działania sprzedażowe w odniesieniu do pojazdów sprzedawanych klientom końcowym w drodze przetargów publicznych. Działania te polegały na ustalaniu, który z dealerów ma dostarczyć pojazd klientowi. W ten sposób dealerzy unikali sytuacji, w których konkurowaliby ze sobą w danym przetargu. Ustalenia obejmowały ogólny podział rynku w zależności od miejsca siedziby klienta końcowego oraz dodatkowe ustalenia co do konkretnych przetargów.
- (2) Część informacji, na których Prezes Urzędu opiera niniejszą decyzję podlega ochronie prawnej i nie może być podana do wiadomości publicznej. Wobec powyższego informacje tego rodzaju zostaną zastąpione nawiasami kwadratowymi wraz z oznaczeniem „[INFORMACJA CHRONIONA]” i pozostaną niewidoczne w publicznie dostępnej treści decyzji.

Prezes Urzędu na podstawie zebranego materiału dowodowego ustalił, co następuje.

2. Produkty i podmioty, których dotyczy sprawa

2.1. Ciężarówki

- (3) Decyzja dotyczy nowych (nieużywanych) samochodów ciężarowych marki DAF sprzedawanych w Polsce. Producentem ciężarówek marki DAF jest DAF Trucks N.V. z siedzibą w Eindhoven (Holandia) (dalej: „**DAF Trucks**”), którego akcjonariuszem jest PACCAR Inc. z siedzibą w Bellevue (stan Waszyngton, Stany Zjednoczone). Paccar i DAF Trucks obecne są w Polsce również za pośrednictwem DAF Trucks Polska sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dalej: „**DTP**”), którego udziałowcem jest DAF Trucks.¹
- (4) Pojazdy ciężarowe, w tym pojazdy marki DAF, wykorzystywane są przede wszystkim w transporcie drogowym dóbr (w tym jako pojazdy adaptowane do określonej roli, np. cysterna, chłodnia, betoniarka), niemniej mogą też spełniać inne funkcje (pojazd asenizacyjny, śmieciarka, pług śnieżny).
- (5) Pojazdy ciężarowe mogą być sprzedawane w formie gotowej do użytku lub w formie samego podwozia wymagającego dostosowania, aby spełniało swoją funkcję. W szczególności podwozie może być zabudowane w celu stworzenia wyspecjalizowanego pojazdu służącego np. do wywozu śmieci lub nieczystości.
- (6) Funkcje podobne do ciężarówek marki DAF spełniają ciężarówki m.in. marek Scania, Volvo, Iveco, Mercedes-Benz. Decyzja dotyczy jedynie nowych ciężarówek marki DAF.

2.2. Podmioty, w związku z których działalnością wydana została decyzja

2.2.1. „DBK” sp. z o.o.

- (7) „DBK” sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie (dalej: „**Spółka DBK**”) jest podmiotem, stojącym na czele „Grupy DBK”, w skład której wchodzi grupa spółek dostarczających produkty i usługi dla branży TSL (transport, spedycja, logistyka), tj. głównie pojazdy ciężarowe i dostawcze oraz usługi związane z ich eksploatacją. Sama Spółka DBK jest m.in. autoryzowanym dealerem ciężarówek marki DAF. Zgodnie z informacjami ujawnionymi w Krajowym Rejestrze Sądowym udziałowcami Spółki DBK (66% udziałów) są podmioty prawa niderlandzkiego i belgijskiego.²

---

¹ Z uwagi na fakt, że DAF Trucks i DTP tworzą jedno przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 101 TFUE, w decyzji Prezes Urzędu odnosi się do tych podmiotów jako „DAF”.

² Advies en Projectenbureau Govers NV oraz Marco Lennards Eindhoven BV.

2.2.2. Firma Wanicki sp. z o.o.

- (8) Firma Wanicki sp. z o.o. z siedzibą w Mogilanach (dalej: „**Wanicki**”) jest podmiotem stojącym na czele „Grupy Wanicki”. Grupa Wanicki składa się ze spółek zajmujących się przede wszystkim sprzedażą oraz serwisowaniem pojazdów ciężarowych, maszyn rolniczych i autokarów. Wanicki jest m.in. autoryzowanym dealerem ciężarówek DAF. Grupa działa na terenie Polski oraz Słowacji.

2.2.3. WTC sp. z o.o.

- (9) WTC sp. z o.o. z siedzibą w Długołęce (dalej: „**WTC**”) funkcjonuje od 2002 r. i zajmuje się obrotem pojazdami ciężarowymi oraz ich serwisowaniem.
- (10) Jak wynika z informacji ujawnionych w Krajowym Rejestrze Sądowym, w 2010 r. WTC zostało przejęte przez Spółkę DBK, która pozostaje od tamtego czasu jego jedynym udziałowcem. Z uwagi na okoliczności opisane w punkcie 8.1.1 decyzji, tj. tworzenie przez wskazane wyżej spółki jednego przedsiębiorstwa w rozumieniu prawa unijnego, Prezes Urzędu określa to przedsiębiorstwo jako „**DBK**”.

3. Przebieg postępowania

- (11) 19 marca 2018 r., w ramach postępowania wyjaśniającego, Prezes Urzędu rozpoczął przeszukania u podmiotów sektora motoryzacyjnego.
- (12) 12 czerwca 2018 r. Spółka DBK złożyła w formie skróconej wnioski o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie w imieniu swoim oraz WTC. Wniosek został uzupełniony do formy wniosku pełnego 4 lipca 2018 r.
- (13) 18 marca 2020 r. Prezes Urzędu wszczął postępowanie antymonopolowe. Pismem z tego samego dnia Prezes Urzędu zawiadomił strony postępowania o jego wszczęciu.
- (14) 30 marca 2021 r. Prezes Urzędu zawiadomił DBK, że istnieją podstawy do uznania, że Spółka DBK oraz WTC nie spełniają określonego w art. 113b pkt 2 u.o.k.k. warunku odstąpienia przez Prezesa Urzędu od nałożenia kary pieniężnej.
- (15) 10 maja 2021 r. Prezes Urzędu przedstawił stronom postępowania Szczegółowe Uzasadnienie Zarzutów, tj. dokument wyjaśniający w szczegółowy sposób, na czym polega naruszenie identyfikowane przez Prezesa Urzędu w sprawie i sygnalizujący, jaki kształt może przybrać ewentualna decyzja w sprawie.
- (16) Pismem z 13 sierpnia 2021 r. Wanicki zwrócił się z wnioskiem o rozpoczęcie procedury, o której mowa w art. 89a u.o.k.k.

- (17) 7 października 2021 r. Prezes Urzędu zawiadomił DBK, że istnieją podstawy do uznania, że Spółka DBK oraz WTC nie spełniają określonych w art. 113a u.o.k.k. warunków obniżenia kary pieniężnej.
- (18) 25 października 2021 r. Prezes Urzędu przedstawił stronom Uzupelnienie Szczegółowego Uzasadnienia Zarzutów, w którym zostały przedstawione nowe dowody wpływające na ustalenia co do okoliczności sprawy oraz ich ocena prawna.
- (19) Pismem z 10 listopada 2021 r. Prezes Urzędu zawiadomił strony o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie oraz o możliwości przedstawienia ostatecznego stanowiska.

4. Obrót pojazdami marki DAF w Polsce

- (20) Sprzedaż i dystrybucja ciężarówek marki DAF w Polsce prowadzona jest przede wszystkim w zorganizowanym przez DAF Trucks systemie dystrybucji selektywnej. Oznacza to, że ciężarówki DAF można nabyć w ramach sprzedaży dealerskiej lub w ramach sprzedaży bezpośredniej (prowadzonej przez samo DAF Trucks, przy wsparciu DTP). Niemniej DAF Trucks obsługuje jedynie określone kategorie klientów (ze względu na wielkość klienta lub zamówienia), a reszta rynku obsługiwana jest przez autoryzowanych dealerów ciężarówek DAF.
- (21) Autoryzowanymi dealerami ciężarówek DAF w Polsce są należące do grupy DBK: Spółka DBK oraz WTC, a także Wanicki, ESA Trucks Polska sp. z o.o. z siedzibą w Komornikach (dalej: „**ESA**”) oraz TB Truck & Trailer Serwis sp. z o.o. z siedzibą w Wolicy (dalej: „**TB**”).
- (22) Dealerzy występują na rynku jako podmioty niezależne od siebie i konkurujące zarówno między sobą, jak i z podmiotami wprowadzającymi na rynek ciężarówki producentów innych niż DAF (np. Scania, Volvo).³
- (23) DAF posiada ustandaryzowany system dystrybucji ciężarówek w Europejskim Obszarze Gospodarczym (dalej: „**EOG**”). Funkcjonujący w latach 2011-2018 kształt tego systemu jest wynikiem zmian wprowadzonych w sieci dystrybucyjnej DAF w 2011 r., co miało związek z przyjęciem Rozporządzenia 330/2010.⁴
- (24) System ten zakłada, że DAF na obszarze całego EOG włącza do swojej sieci autoryzowanych dealerów zainteresowane podmioty, spełniające warunki określone przez DAF. Każdemu z takich podmiotów przypisany zostaje tzw. Obszar Pierwszej Odpowiedzialności (*Area of First Responsibility*) (dalej: „**AoFR**”).⁵ AoFR stanowi obszar, który dealer powinien być w stanie

---

³ Przy czym jak wskazano wcześniej „DBK” sp. z o.o. i WTC sp. z o.o. są powiązane kapitałowo i tworząc razem przedsiębiorstwo DBK działają na rynku razem. Zob. bardziej szczegółowe uwagi w pkt. 8 decyzji.

⁴ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 330/2010 z dnia 20 kwietnia 2010 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych.

⁵ Dowód: Pismo DAF do Prezesa Urzędu z 30 lipca 2018 r.

obsłużyć (zapewnić obecność produktów DAF w tym obszarze i ich dostępność oraz obsługę sprzedażową potencjalnych nabywców).

- (25) Na potrzeby dystrybucji pojazdów DAF obszar Polski został podzielony na kilka AoFR przypisanych różnym dealerom. Granice AoFR określone zostały w następujący sposób:⁶

Dealer	AoFR
Spółka DBK	• woj. zachodniopomorskie, • woj. pomorskie, • woj. kujawsko-pomorskie, • woj. warmińsko-mazurskie, • woj. podlaskie, • dwa powiaty w woj. wielkopolskim – powiat złotowski i powiat pilski
ESA	• woj. lubuskie, • woj. wielkopolskie, z wyjątkiem czterech powiatów: złotowskiego, kępińskiego, ostrzeszowskiego i pilskiego, • sześć powiatów w woj. dolnośląskim: powiat zgorzelecki, powiat bolesławiecki, powiat polkowicki, powiat lubiński, powiat górowski i powiat głogowski
TB	• woj. łódzkie, • woj. mazowieckie, • pięć powiatów w woj. lubelskim: Biała Podlaska, powiat bialski, powiat parczewski, powiat radzyński i powiat łukowski
WTC	• woj. dolnośląskie, z wyjątkiem sześciu powiatów: zgorzeleckiego, bolesławieckiego, polkowickiego, lubińskiego, górowskiego i głogowski, • woj. opolskie, • woj. śląskie, • dwa powiaty w woj. wielkopolskim: kępiński i ostrzeszowski
Wanicki	• woj. świętokrzyskie, • woj. małopolskie, • woj. podkarpackie, • woj. lubelskie, z wyjątkiem: Białej Podlaskiej, powiatu bialskiego, powiatu parczewskiego, powiatu radzyńskiego i powiatu łukowskiego

- (26) AoFR nie jest przyznawany dealerowi „na wyłączność”. Oznacza to, że każdy dealer może zarówno aktywnie poszukiwać nowych nabywców poza swoim AoFR, jak i sprzedawać pojazdy klientom zgłaszającym się do tego dealera spoza jego AoFR. Powyższe oznacza, że każdy dealer DAF może spotkać się z konkurencją ze strony innego dealera DAF, a klient napotykający na bardziej atrakcyjną ofertę poza obszarem, w którym zlokalizowana jest jego siedziba, może skorzystać z takiej oferty.

- (27) Dealerzy ciężarówek DAF oprócz gotowych pojazdów służących do transportu sprzedają również same podwozia, które następnie mogą być dostosowane do konkretnego celu

⁶ Stan na 30 lipca 2018 r.

(np. pług odśnieżający, śmieciarka). Takie dostosowanie może być przeprowadzone przez wyspecjalizowany podmiot, który pozyskuje podwozie od dealera pojazdu, a następnie samodzielnie zabudowuje je w odpowiedni sposób.

- (28) W trybie zamówień publicznych pojazdy ciężarowe nabywane są m.in. przez jednostki samorządu terytorialnego bądź utworzone przez nie spółki. W sprzedaży pojazdów w trybie zamówień publicznych dealerzy pojazdów DAF uczestniczą jako samodzielni oferenci, ale również jako członkowie konsorcjów lub podwykonawcy dla podmiotów zabudowujących bądź podmiotów świadczących usługi w zakresie leasingu. Dealerzy mogą także jedynie przedstawiać oferty na pojazd takim podmiotom (a następnie go dostarczać w przypadku wygranej przetargu przez ten podmiot) i nie są wtedy ujęci w dokumentacji zamówienia publicznego. W dalszej części decyzji, Prezes Urzędu będzie zbiorczo określał każdą z tych form sprzedaży pojazdów w przetargach publicznych jako udział w przetargach publicznych, a wszystkich klientów (zarówno organizujących przetarg, jak i podmioty zabudowujące czy świadczące usługi w zakresie leasingu) będzie zbiorczo określał klientami przetargowymi.

5. Ustalenia między DBK i Wanickim

- (29) Prezes Urzędu ustalił, że działalność dealerów DAF zasadniczo koncentruje się na sprzedaży zwykłej pojazdów, a sprzedaż tych pojazdów na potrzeby klientów nabywających je w trybie zamówień publicznych ma charakter sprzedaży specjalnej. W konsekwencji DBK i Wanicki wyznaczyli w swoich strukturach osoby, które odpowiadały za tego rodzaju sprzedaż i na niej się koncentrowały. W DBK funkcję tę pełnił [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK), natomiast w Wanickim był to [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki).⁷ Wykonywali oni zadania⁸ w zakresie związanym ze sprzedażą tych pojazdów na rzecz klientów przetargowych.

- Dowód:** a) pismo DBK do Prezesa Urzędu z 24 stycznia 2020 r., k. 284;
b) pismo Wanickiego do Prezesa Urzędu z 15 października 2019 r., k. 118.

- (30) Prezes Urzędu ustalił, że od kiedy [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) rozpoczął współpracę w zakresie sprzedaży pojazdów ciężarowych z Grupą Wanicki (tj. od 2006 r.), za decyzję o wzięciu udziału w przetargu publicznym odpowiadał co do zasady jednoosobowo. Konsultował przy tym z innymi osobami takie zagadnienia jak np. terminy dostawy, okres gwarancji, dostępność pojazdu o wymaganej specyfikacji oraz cenę składaną w ofercie.

- Dowód:** pismo Wanickiego do Prezesa Urzędu z 15 października 2019 r., k. 118.

---

⁷ W dalszej części decyzji przy nazwiskach osób zamieszczono skróty wskazujące na powiązanie danej osoby z danym przedsiębiorstwem: DBK – „DBK” sp. z o.o. oraz WTC sp. z o.o.; Wanicki – Firma Wanicki sp. z o.o.

⁸ Szerzej kwestia zatrudnienia handlowców jest omówiona w pkt 11.1 decyzji.

- (31) Z kolei w odniesieniu do DBK Prezes Urzędu ustalił, że [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) od początku swojej działalności w DBK (tj. od 2012 r.) zajmował się m.in. obsługą przetargów publicznych pojazdów marki DAF. Sprzedaż pojazdów w przetargach publicznych w Grupie DBK była zorganizowana w ten sposób, że [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) obsługiwał sprzedaż zarówno dla Spółki DBK jak i WTC. W latach 2014-2016 funkcjonował w DBK dział sprzedaży pojazdów specjalnych, który był odpowiedzialny m.in. za udział w przetargach publicznych. [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) był jedną z dwóch osób w tym dziale i odpowiadał za teren Polski leżący na południe od Autostrady A2. W ramach swoich obowiązków pozyskiwał informacje o przetargach publicznych organizowanych na jego terenie oraz samodzielnie decydował czy spółki z Grupy DBK powinny wziąć w nich udział. Następnie zgłaszał wybrane przetargi swojemu przełożonemu, [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK), który podejmował jedynie ostateczną decyzję w zakresie ceny i sprawdzał zgodność pojazdu z wymaganiami zamawiającego. W styczniu 2017 r. dział sprzedaży pojazdów specjalnych w DBK został zlikwidowany i [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) został w DBK jedyną osobą odpowiedzialną za całość decyzji podejmowanych w związku ze sprzedażą pojazdów marki DAF w przetargach publicznych, natomiast współpracujący z nim handlowcy zajmowali się pozyskiwaniem wiedzy o przetargach z rynku (oraz ewentualnie dalszymi kontaktami z klientami w procesie sprzedaży).

Dowód: pismo DBK do Prezesa Urzędu z 24 stycznia 2020 r., k. 284.

- (32) Prezes Urzędu ustalił ponadto, że [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) oraz [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) znali się co najmniej od 2012 r., ponieważ [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) przed dołączeniem do DBK pracował w grupie Wanicki, gdzie był podwładnym [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki). Dodatkowo, [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) i [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) łączyły również relacje o charakterze prywatnym – [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) jest szwagrem [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) i jak wynika z ustaleń Prezesa Urzędu od końca 2015 r. utrzymują oni kontakty pozazawodowe.

Dowód: pismo DBK do Prezesa Urzędu z 24 stycznia 2020 r., k. 284.

- (33) DBK oraz Wanicki dokonali ustaleń co do terenów przypadających DBK i Wanickiemu (podział według kryterium terytorialnego). Klienci końcowi, dokonujący zakupu w drodze zamówienia publicznego, mieli otrzymywać oferty wyłącznie na pojazdy pochodzące od jednego z dealerów – tego, któremu przypadał w ramach podziału teren, na którym znajdowała się siedziba klienta końcowego. Ponadto, w zakresie w jakim to było konieczne, dealerzy dokonywali bieżących ustaleń odnośnie do decyzji, który z nich weźmie udział w konkretnych przetargach (podział według kryterium podmiotowego). Uzgodnienia w powyższym zakresie

trwały co najmniej od 2016 r. i dotyczyły zarówno startowania w przetargach bezpośrednio przez dealerów (również jako konsorcjant lub podwykonawca), jak i oferowania pojazdów innym podmiotom startującym w przetargu.

- (34) W ramach podziału terytorialnego między dealerami istniało generalne ustalenie „przypisujące” poszczególne obszary jako terytorium konkretnego dealera. Dealerzy ustalili, że nie będą startować w przetargach organizowanych na obszarze przypisanym do konkurenta. [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) opisując w wiadomości do jednego z klientów przetargowych ustalenia między dealerami wskazał, że „dogadaliśmy się, [z Wanickim – UOKiK] żeby nie wchodzić sobie w teren”.⁹ W przypadku, gdy do dealera zgłosił się podmiot zabudowujący po ofertę na pojazd, który następnie miał być oferowany w przetargu publicznym organizowanym na terytorium konkurenta, dealer wskazywał takiemu podmiotowi zabudowującemu, że dany teren obsługuje konkurencyjny dealer. Przykładowo, pisał: „Niestety ale to jest w woj. Podkarpacki. Nie mogę ci zaoferować tam podwozia, teren Wanickiego”¹⁰ oraz wskazywał, aby to do konkurencyjnego dealera udać się po ofertę.¹¹

- Dowód:**
- a) wiadomość e-mail z 19 stycznia 2018 r. (13:03); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA]; Temat: RE: Gmina Jordanów, k. 8.;¹²
  - b) wiadomość e-mail z 20 listopada 2017 r. (10:34); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA], Temat: RE: skawa jordanów, k. 9;
  - c) wiadomość e-mail z 6 lipca 2017 r. (14:38); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA], Temat: RE: Zapytanie ofertowe DAF/GMJ, k. 10;
  - d) wiadomość e-mail z 1 lutego 2018 r. (08:52); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA]; Temat: OD: daf, k. 7.

- (35) Prezes Urzędu ustalił że dealerzy, oprócz ogólnego podziału terytorialnego, także na bieżąco kontaktowali się odnośnie do startu DBK i Wanickiego w poszczególnych przetargach, gdy zaistniała taka konieczność.

---

⁹ Wiadomość e-mail z 1 lutego 2018 r. (08:52); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA]; Temat: OD: daf.

¹⁰ We wszystkich cytowanych wiadomościach zachowana jest pisownia oryginalna.

¹¹ Wiadomość e-mail z 6 lipca 2017 r. (14:38); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA], Temat: RE: Zapytanie ofertowe DAF/GMJ.

¹² W całym uzasadnieniu decyzji przez przywołane jako dowody wiadomości e-mail należy rozumieć całość danej wiadomości e-mail wskazanej jako dowód, tj. treść sporządzoną przez nadawcę wraz z ewentualnymi wiadomościami zacytowanymi w przesłanej wiadomości.

- (36) Najwcześniejsza wiadomość e-mail potwierdzająca, że dealerzy kontaktowali się odnośnie do startu w konkretnych przetargach, pochodzi z października 2016 r. Wiadomością tą [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) przesłał swojemu przełożonemu, [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK), informacje o mającym się ukazać przetargu oraz wskazał, że „dogadał się” z Wanickim, żeby ten nie startował w tym przetargu.¹³

Dowód: wiadomość e-mail z 6 października 2016 r. (08:48); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK); Temat: OD:OD: Przetarg URBIS, k. 116.

- (37) [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) w powyższej wiadomości informował o przetargu zorganizowanym przez [INFORMACJA CHRONIONA]¹⁴ Przetarg był podzielony na dwie części. Prezes Urzędu ustalił, że Wanicki faktycznie nie złożył oferty w tym przetargu. Nie był także podwykonawcą żadnego z podmiotów, które złożyły ofertę ani nie dostarczał im pojazdów. WTC było z kolei podwykonawcą oferenta [INFORMACJA CHRONIONA]. [INFORMACJA CHRONIONA] złożyła oferty w obu częściach przetargu, w pierwszej oferując pojazdy marki DAF dostarczone przez WTC.¹⁵ Oferta została wybrana jako najkorzystniejsza z dwóch złożonych ofert.

Dowód: pismo od [INFORMACJA CHRONIONA] do Prezesa Urzędu z 10 października 2019 r., k. 141.

- (38) W ramach dokonanych uzgodnień dealerzy przesyłali sobie wiadomości e-mail oraz SMS, w których wskazywali konkretne przetargi z podaniem miejscowości oraz rodzaju pojazdu wraz z prośbą o niestartowanie lub pytaniem, czy konkurent zamierza startować w tym przetargu. 11 kwietnia 2017 r. [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) zwrócił się do [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) pisząc: „Prośba o niestartowanie w tym przetargu na wywrotkę z HDS”, wskazując, że chodzi o przetarg organizowany przez [INFORMACJA CHRONIONA]. Kolejna wiadomość e-mail pochodzi z 8 grudnia 2017 r., kiedy [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) wskazał [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki), że „Ukazał się ten przetarg o którym wczoraj ci mówiłem w [INFORMACJA CHRONIONA]”, na co otrzymał odpowiedź „oki”. 12 stycznia 2018 r. [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) wskazał [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) kolejny przetarg organizowany przez

---

¹³ W wiadomości [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) wskazał: „Dogadałem się z TB i Wanickim że nie będą startowali”. DBK prowadziło również odrębne ustalenia odnośnie do udziału w przetargach z TB, które jednak były niezależne od ustaleń z Wanickim.

¹⁴ [INFORMACJA CHRONIONA] zorganizowała przetarg nr. [INFORMACJA CHRONIONA]. W przetargu została złożona jedna oferta (podwykonawcą było WTC) i przetarg został unieważniony, ponieważ przewyższała ona wartość zamówienia. Zamawiający zorganizował więc nowy przetarg, o numerze [INFORMACJA CHRONIONA], na 2 hakowce oraz 2 śmieciarki, w którym także wzięło udział WTC jako podwykonawca.

¹⁵ W drugiej części [INFORMACJA CHRONIONA] złożyło ofertę dotycząco pojazdów marki Volvo – była to jedyna złożona oferta i została wybrana jako najkorzystniejsza.

[INFORMACJA CHRONIONA] pisząc: „*Ukaże się przetarg w [INFORMACJA CHRONIONA] na asenizację na FAR, prośba o niestartowanie.*”, również otrzymując odpowiedź: „OK”. 8 lutego 2018 r., [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) ponownie napisał do [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) wskazując że: „*(...) ukaże się przetarg w [INFORMACJA CHRONIONA] na hakowca i w Gniewkowie na śmieciarkę prośba o niestartowanie*”, na co otrzymał odpowiedź: „OK, a startujesz w Sosnowcu na zwyżkę?”. Z kolei 5 czerwca 2018 r. oraz 9 października 2018 r. to [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) kontaktował się z [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK), wysyłając mu wiadomości SMS za zapytaniem czy konkurent startuje w określonym przetargu. W obu przypadkach [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) odpowiedział wskazując, że DBK będzie brało udział w danym przetargu, na co [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) odpisał „ok.”

- Dowód:**
- a) wiadomość e-mail z 8 grudnia 2017 r. (12:56); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK), Temat: RE: [INFORMACJA CHRONIONA], k. 258;
  - b) wiadomość e-mail z 11 kwietnia 2017 r. (16:18); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki), Temat: RE: [INFORMACJA CHRONIONA], k. 258;
  - c) wiadomość e-mail z 21 lipca 2017 r. (9:28); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK), Temat: RE: [INFORMACJA CHRONIONA], k. 258;
  - d) pismo Wanickiego do Prezesa Urzędu z 31 maja 2021 r., k. 398;
  - e) wiadomość e-mail z 12 stycznia 2018 r. (13:00); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK), Temat: RE: [INFORMACJA CHRONIONA], k. 258;
  - f) wiadomość e-mail z 8 lutego 2018 r. (15:16); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK), Temat: RE: Przetargi, k. 258.

- (39) Wiadomości e-mail wymieniane między przedstawicielami dealerów w grudniu 2017 r. wskazują, że kontaktowali się oni ze sobą także innymi kanałami niż służbowe skrzynki e-mail. W jednej z nich [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) poinformował [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki), że: „*Ukazał się ten przetarg o którym wczoraj ci mówiłem w [INFORMACJA CHRONIONA]*”, natomiast w drugiej [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) wskazuje [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK), że: „*W nawiązaniu do naszej dzisiejszej rozmowy, przesyłam Ci zapytanie od [INFORMACJA CHRONIONA]*”. Dodatkowo istnienie takich kontaktów potwierdzają także spisy połączeń telefonicznych i wiadomości SMS wymienianych między tymi przedstawicielami dealerów w

okresie od września 2017 r. do grudnia 2018 r. średnio kilka razy w miesiącu, zarówno w godzinach będących typowymi godzinami pracy, jak i w godzinach wieczornych. Co najmniej dwie z konwersacji prowadzonych za pomocą wiadomości SMS dotyczyły przy tym ustaleń co do startu w konkretnych przetargach.¹⁶

- Dowód:**
- a) wiadomość e-mail z 8 grudnia 2017 r. (12:56); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK), Temat: RE: [INFORMACJA CHRONIONA], k. 258;
  - b) wiadomość e-mail z 7 grudnia 2017 r. (15:12); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK), Temat: FW: Proszę o ofertę w dniu jutrzejszym, k. 325;
  - c) pismo DBK do Prezesa Urzędu z 24 stycznia 2020 r., k. 284;
  - d) pismo Wanickiego do Prezesa Urzędu z 31 maja 2021 r., k. 398.

(40) Prezes Urzędu ustalił, że dealerzy bezpośrednio przesyłali sobie wzajemnie kontakty do podmiotów zabudowujących pytających o ofertę na pojazd do danego przetargu publicznego. Przykładowo, w jednej wiadomości [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) wskazał [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK): „przesyłam Ci zapytanie od [INFORMACJA CHRONIONA]. Artur będzie dzwonił do Ciebie za kilkanaście minut”, z kolei w innej [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) poinformował podmiot zabudowujący, że: „Ofertę wyśle Pani ktoś od Wanickiego bo to ich teren, przekazałem już kontakt”.

- Dowód:**
- a) wiadomość e-mail z 14 listopada 2017 r. (08:07); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK); Temat: RE: [INFORMACJA CHRONIONA], k. 258;
  - b) wiadomość e-mail z 2 lutego 2018 r. (13:00); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK); Temat: RE: [INFORMACJA CHRONIONA], k. 258;
  - c) wiadomość e-mail z 7 grudnia 2017 r. (15:12); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK); Temat: FW: Proszę o ofertę w dniu jutrzejszym, k. 325.

(41) Prezes Urzędu ustalił również, że w żadnym z dających się zidentyfikować przetargów, których dotyczyły wymieniane przez dealerów wiadomości, nie startowało równocześnie DBK oraz Wanicki.¹⁷ Dotyczy to zarówno bezpośredniego złożenia oferty, jak i dostarczenia pojazdu innym podmiotom, które składały oferty w przetargu.

- Dowód:**
- a) pismo [INFORMACJA CHRONIONA] do Prezesa Urzędu z 8 października 2019 r., k. 145;

---

¹⁶ Korespondencja SMS z 5 czerwca 2018 r. oraz z 9 października 2018 r.

¹⁷ Z ustaleń Prezesa Urzędu wynika, że chodziło o przetargi na: [INFORMACJA CHRONIONA].

- b) pismo [INFORMACJA CHRONIONA] do Prezesa Urzędu z 8 października 2019 r., k. 146;
- c) pismo [INFORMACJA CHRONIONA] do Prezesa Urzędu z 20 listopada 2019 r., k. 147;
- d) pismo [INFORMACJA CHRONIONA] do Prezesa Urzędu z 20 listopada 2019 r., k. 149;
- e) pismo [INFORMACJA CHRONIONA] do Prezesa Urzędu z 10 października 2019 r., k. 141;
- f) pismo [INFORMACJA CHRONIONA] do Prezesa Urzędu z 7 października 2019 r., k. 155;
- g) pismo [INFORMACJA CHRONIONA] do Prezesa Urzędu z 27 listopada 2019 r., k. 158;
- h) pismo [INFORMACJA CHRONIONA] do Prezesa Urzędu z 11 grudnia 2019 r., k. 156;
- i) pismo [INFORMACJA CHRONIONA] do Prezesa Urzędu z 10 stycznia 2020 r., k. 157;
- j) pismo Wanickiego do Prezesa Urzędu z 15 października 2019 r., k. 118;
- k) pismo DBK do Prezesa Urzędu z 24 stycznia 2020 r., k. 284;
- l) pismo Wanickiego do Prezesa Urzędu z 13 września 2021 r., k. 748;
- m) pismo [INFORMACJA CHRONIONA] do Prezesa Urzędu z 28 września 2021 r., k. 761;
- n) pismo [INFORMACJA CHRONIONA] do Prezesa Urzędu z 1 października 2021 r., k. 764;
- o) pismo [INFORMACJA CHRONIONA] do Prezesa Urzędu z 4 października 2021 r., k. 781.

6. Wniosek w ramach programu łagodzenia kar złożony przez DBK

- (42) 12 czerwca 2018 r. DBK złożyło wniosek skrócony w ramach programu łagodzenia kar. Wniosek ten został uzupełniony do formy wniosku pełnego 4 lipca 2018 r. We wniosku DBK wskazało, że uczestniczyło w naruszeniu reguł konkurencji z Wanickim, polegającym na koordynowaniu działań w odniesieniu do przetargów publicznych na pojazdy ciężarowe odpowiadające charakterystyce ciężarówek DAF, którymi obracało DBK i Wanicki.
- (43) Pismem z 30 marca 2021 r. Prezes Urzędu zawiadomił DBK, że może ono nie spełniać warunków skorzystania z odstąpienia od nałożenia kary, co nie przesądza o możliwości skorzystania z jej obniżenia w ramach programu łagodzenia kar.
- (44) Pismem z 7 października 2021 r. Prezes Urzędu zawiadomił DBK, że występują okoliczności dotyczące braku zaprzestania udziału w porozumieniu oraz działań podejmowanych przez

Spółkę DBK w ramach współpracy z Prezesem Urzędu wskazujące, że może ono nie spełniać warunków skorzystania z obniżenia kary w ramach programu łagodzenia kar.

W związku z poczynionymi ustaleniami Prezes Urzędu zważył, co następuje.

7. Interes publiczny

Ramy prawne

- (45) Zgodnie z art. 1 ust. 1 u.o.k.k. ustawa ta określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Prezes Urzędu jest rzecznikiem tego interesu, co wynika z jego zadań w strukturze administracji rządowej. Działając w interesie publicznym, Prezes Urzędu podejmuje działania, gdy konieczna jest ochrona konkurencji jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym. Dobrem chronionym przez przepisy u.o.k.k. jest samo istnienie konkurencji jako atmosfery, w jakiej prowadzona jest działalność gospodarcza.¹⁸ Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów chroni istnienie konkurencji jako optymalnego sposobu podziału dóbr, zatem każde działanie wymierzone w ten mechanizm, godzi w interes publiczny.¹⁹

Zastosowanie prawa w niniejszej sprawie

- (46) W sprawie występuje interes publiczny w wydaniu decyzji stwierdzającej naruszenie reguł konkurencji. Powyższe wynika z faktu, że naruszenie to odnosi się do nieoznaczonego i szerokiego kręgu podmiotów, tj. podmiotów nabywających ciężarówki DAF w drodze przetargów publicznych od polskich autoryzowanych dealerów tej marki. Naruszenie polegało na geograficznym oraz podmiotowym podziale rynku sprzedaży pojazdów marki DAF w drodze przetargów publicznych. W konsekwencji naruszenie to zakłócało konkurencję poprzez wyeliminowanie lub ograniczanie niepewności między uczestnikami tego naruszenia i tym samym uderzało w istotę konkurencji rynkowej.

---

¹⁸ Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 16 listopada 2005 r., sygn. akt XVII Ama 97/04.

¹⁹ Wyrok Sądu Najwyższego z 5 czerwca 2008 r., sygn. akt III SK 40/07.

8. Podmioty naruszające reguły konkurencji

8.1. Przedsiębiorstwa

Ramy prawne

- (47) Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem unijnym pojęcie „przedsiębiorstwa” obejmuje każdy podmiot zaangażowany w działalność gospodarczą niezależnie od jego formy prawnej i sposobu finansowania.²⁰ Działalność polegającą na oferowaniu dóbr i usług uznaje się za działalność gospodarczą.²¹
- (48) Jednocześnie zgodnie z utrwalonym orzecznictwem unijnym fakt posiadania zdolności prawnej i prowadzenia działalności gospodarczej sam w sobie nie oznacza, że podmiot prawa jest zdolny do wywierania samodzielnej presji konkurencyjnej na rynku. Z tych względów reguły konkurencji znajdują zastosowanie w relacjach między przedsiębiorstwami rozumianymi jako jednostki ekonomiczne (organizmy gospodarcze) zdolne do prowadzenia samodzielnej polityki rynkowej.²² Jednostka taka może być tworzona przez jeden lub więcej podmiotów prawnych.²³ Konkluzja, że dwa lub więcej podmiotów tworzą jedno przedsiębiorstwo ma istotne znaczenie dla zastosowania reguł konkurencji. Po pierwsze, podmiotom prawnym tworzącym to samo przedsiębiorstwo odpowiedzialność za naruszenie reguł konkurencji przypisuje się jako jednemu podmiotowi gospodarczemu, w tym w szczególności możliwe jest przypisanie tej odpowiedzialności podmiotowi, który wywiera decydujący wpływ na działalność podmiotu bezpośrednio zaangażowanego w naruszenie.²⁴ Po drugie, podmioty tworzące jedno przedsiębiorstwo nie mogą zawrzeć między sobą porozumienia ograniczającego konkurencję.²⁵ Występuje wtedy także domniemanie odpowiedzialności spółki dominującej za działania spółki zależnej.²⁶
- (49) Spółka zależna uznawana jest za część tego samego przedsiębiorstwa co spółka-matka, jeżeli mimo swojej odrębności prawnej nie decyduje niezależnie o swoim działaniu na rynku, ale wykonuje we wszystkich istotnych aspektach instrukcje kierowane do niej przez spółkę-matkę, biorąc pod uwagę w szczególności powiązania gospodarcze, organizacyjne i prawne między tymi podmiotami.²⁷ Przyjmuje się, że w przypadku posiadania przez spółkę-matkę

²⁰ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 23 kwietnia 1991 r. w sprawie C-41/90, *Höfner*, EU:C:1991:161, akapit 21.

²¹ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 12 września 2000 r. w sprawie C-180/98, *Pavlov*, EU:C:2000:428, akapit 75.

²² Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 12 lipca 1984 r. w sprawie 170/83, *Hydrotherm Gerätebau*, EU:C:1984:271, akapit 11.

²³ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 12 lipca 1984 r. w sprawie 170/83, *Hydrotherm Gerätebau*, EU:C:1984:271, akapit 11-12; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 14 grudnia 2006 r. w sprawie C-217/05, *Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio*, EU:C:2006:784, akapit 40.

²⁴ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 10 września 2009 r. w sprawie C-97/08 P, *Akzo*, EU:C:2009:536, akapit 58.

²⁵ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 24 października 1996 r. w sprawie C-73/95 P, *Viho*, EU:C:1996:405, akapit 51.

²⁶ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 25 października 1983 r., w sprawie C-107/82, *EAG*, EU:C:1983:293, akapity 49-53.

²⁷ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 10 września 2009 r. w sprawie C-97/08 P, *Akzo*, EU:C:2009:536, akapit 58.

100% kapitału spółki powiązanej występuje domniemanie faktycznego wywierania decydującego wpływu.²⁸ Podobne podejście stosowane jest, gdy spółka nadrzędna posiada „wszystkie lub prawie wszystkie” udziały w spółce powiązanej.²⁹ Domniemanie to jest wrzuszalne. Jednocześnie możliwe jest uznanie, że podmioty, w odniesieniu do których nie jest możliwe zastosowanie domniemania wywierania decydującego wpływu stanowią jedno przedsiębiorstwo. W takim przypadku konieczne jest wykazanie faktycznego wywierania decydującego wpływu.

- (50) Oceniając charakter powiązań między stronami postępowania Prezes Urzędu miał na względzie wykładnię prawa dokonaną przez sądy unijne w przywołanych powyżej sprawach.

Zastosowanie prawa w niniejszej sprawie

8.1.1. DBK

- (51) Spółka DBK i WTC stanowiły w okresie od co najmniej 2011 r. jedno przedsiębiorstwo zajmujące się działalnością gospodarczą polegającą m.in. na sprzedaży ciężarówek DAF. Powyższy wniosek Prezes Urzędu oparł na domniemaniu wywierania decydującego wpływu, które wynika z faktu, że jedynym udziałowcem WTC była we wskazanym powyżej okresie Spółka DBK. Prezes Urzędu równocześnie stwierdził, że DBK było przedsiębiorstwem niezależnym względem Wanickiego.

8.1.2. Wanicki

- (52) Prezes Urzędu stwierdził, że Wanicki był częścią niezależnego względem DBK przedsiębiorstwa zajmującego się działalnością gospodarczą polegającą m.in. na sprzedaży ciężarówek DAF.

8.2. Przedsiębiorcy

Ramy prawne

- (53) Pojęcie „przedsiębiorcy” na potrzeby zastosowania u.o.k.k. zdefiniowane zostało w art. 4 pkt 1 u.o.k.k. W zakres tej definicji wchodzi między innymi przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 162 ze zm.).

---

²⁸ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 10 września 2009 r. w sprawie C-97/08 P, *Akzo*, EU:C:2009:536, akapit 61.

²⁹ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 8 maja 2013 r. w sprawie C-508/11 P, *Eni*, EU:C:2013:289, akapit 47.

- (54) Należy przy tym zauważyć, że w przeciwieństwie do prawa unijnego, prawo polskie nie dopuszcza do uznania za jednego przedsiębiorcę kilku podmiotów prawnych. Zgodnie z art. 4 pkt 1 u.o.k.k. przedsiębiorcą będzie jeden podmiot prawny. Jednocześnie przez „porozumienia” w prawie polskim należy zgodnie z art. 4 pkt 5 lit. a) u.o.k.k. rozumieć m.in. „umowy zawierane między przedsiębiorcami”. Z kolei brzmienie art. 101 TFUE oraz art. 6 u.o.k.k. ma odmienny charakter w tym zakresie, że prawo unijne wskazuje na praktyki mające miejsce „między przedsiębiorstwami”, a prawo polskie wskazuje ogólnie na zakaz funkcjonowania antykonkurencyjnych porozumień.
- (55) Niezależnie od powyższego przyjmuje się, że na gruncie prawa polskiego zawarte między przedsiębiorcami tworzącymi jeden organizm gospodarczy porozumienia nie mogą naruszać art. 6 u.o.k.k., z uwagi na to, że nie ograniczają one konkurencji. Takie ograniczenie nie jest w tym przypadku możliwe, ponieważ przedsiębiorcy ci i tak nie posiadają autonomii. Z uwagi na sposób uregulowania przyjęty przez polskiego ustawodawcę należy jednak przyjąć, że przedsiębiorcy stanowiący część tego samego organizmu gospodarczego mogą zawrzeć porozumienie (art. 4 pkt 5 u.o.k.k.) – porozumienie to nie będzie jednak mogło być antykonkurencyjne (art. 6 u.o.k.k.). W konsekwencji zastosowanie art. 6 u.o.k.k. nigdy nie prowadzi do zakazania praktyk wykraczających poza te określone w art. 101 TFUE. Niemniej należy stwierdzić, że w istocie doktryna jednego organizmu gospodarczego znajduje w prawie polskim zastosowanie na innym etapie analizy niż w prawie unijnym (w przypadku prawa unijnego na etapie badania zawarcia porozumienia lub praktyki uzgodnionej, a w przypadku prawa polskiego na etapie badania antykonkurencyjności naruszenia).
- (56) Mając jednak na względzie fakt, że badanie czy między przedsiębiorcami stanowiącymi część tego samego organizmu gospodarczego istniało porozumienie jest niecelowe (nigdy nie może doprowadzić do stwierdzenia naruszenia art. 6 u.o.k.k.), Prezes Urzędu przyjmuje, że zasadne jest wyznaczenie zakresów poszczególnych organizmów gospodarczych na wstępie analizy, a nie dopiero na etapie analizy antykonkurencyjności porozumienia. Całość analizy stanu faktycznego powinna zatem przebiegać zgodnie z regułami odpowiadającymi badaniu praktyki w ramach art. 101 TFUE (wyznaczenie zakresów poszczególnych organizmów gospodarczych powinno nastąpić przed badaniem istnienia porozumienia *sensu stricto*, tj. przed badaniem m.in. formy tego porozumienia). Na potrzeby prawa polskiego należy przyjąć, że orzecznicza koncepcja jednego organizmu gospodarczego jest tożsama z pojęciem „przedsiębiorstwa” w prawie unijnym.

Zastosowanie prawa w niniejszej sprawie

- (57) Strony niniejszego postępowania, jako spółki z ograniczoną odpowiedzialnością prowadzące działalność gospodarczą, są przedsiębiorcami w rozumieniu przepisów u.o.k.k.

- (58) Prezes Urzędu stwierdził, że przedsiębiorcy ci tworzyli organizmy gospodarcze w zakresach tożsamych z przedsiębiorstwami wskazanymi w punkcie 8.1 Powody takiej konkluzji są tożsame z motywami opisanymi w punkcie 8.1, ponieważ jak wskazano wyżej polska orzecznicza koncepcja jednego organizmu gospodarczego pozostaje tożsama z pojęciem „przedsiębiorstwa” stosowanym w prawie unijnym.

9. Rynek właściwy

Ramy prawne

- (59) Koncepcja rynku właściwego stanowi narzędzie analityczne służące weryfikowaniu, czy w kontekście określonej teorii szkody może dochodzić do zapobieżenia, ograniczenia lub zakłócenia konkurencji.
- (60) W orzecznictwie unijnym przyjęto, że obowiązek określenia rynku właściwego w kontekście stosowania art. 101 TFUE występuje jedynie, gdy bez zdefiniowania takiego rynku niemożliwe jest stwierdzenie, czy rozpatrywane porozumienie, decyzja związku przedsiębiorstw lub uzgodniona praktyka mogą mieć wpływ na handel między państwami członkowskim Unii Europejskiej (dalej: „**Państwa Członkowskie**”) oraz czy ich celem lub skutkiem jest zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji wewnątrz rynku wewnętrznego.³⁰
- (61) Zgodnie z art. 6 u.o.k.k. do wyeliminowania, ograniczenia lub naruszenia w inny sposób konkurencji dochodzić ma na rynku właściwym.
- (62) Ustawodawca przez „rynek właściwy” rozumie – zgodnie z art. 4 pkt 9 u.o.k.k. – rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji.
- (63) Rynek właściwy posiada wymiar produktowy i geograficzny. Rynek właściwy produktowo obejmuje produkty lub usługi, które są substytucyjne lub w wystarczającym stopniu zamienne, nie tylko z uwagi na swoje obiektywne cechy, które sprawiają, że są one w stanie zaspokajać określone potrzeby konsumentów, ale także przy uwzględnieniu warunków konkurencji lub

---

³⁰ Wyrok Sądu Unii Europejskiej z 16 września 2013 r. w sprawie T-396/10, *Zucchetti Rubinetteria SpA przeciwko Komisji Europejskiej*, EU:T:2013:446; wyrok Sądu Unii Europejskiej z 25 października 2005 r. w sprawie T-38/02, *Groupe Danone przeciwko Komisji Europejskiej*, EU:T:2005:367; wyroku Sądu Unii Europejskiej z 15 września 1998 r. w sprawach połączonych T-374/94, T 375/94, T-384/94 oraz T-388/94, *European Night Services i inni przeciwko Komisji Europejskiej*, EU:T:1998:198; wyrok Sądu Unii Europejskiej z 6 lipca 2000 r. w sprawie T-62/98, *Volkswagen przeciwko Komisji Europejskiej*, EU:T:2000:180.

struktury podaży i popytu na danym rynku.³¹ Rynek właściwy geograficznie to rynek obejmujący określony obszar, na którym produkt jest sprzedawany i na którym występują wystarczająco jednolite warunki konkurencji.³² Jednocześnie w przypadku naruszeń o charakterze horyzontalnym, to w znacznej mierze przedmiot dyskusji między przedsiębiorstwami wskazuje na zakres produktowy i geograficzny rynku naruszenia.³³

Zastosowanie prawa w niniejszej sprawie

- (64) W odniesieniu do prawa unijnego Prezes Urzędu stwierdził, że opisane w decyzji naruszenie miało charakter naruszenia ze względu na cel i wpływało na handel między Państwami Członkowskimi.³⁴ Naruszenie to dotyczyło wskazanych w decyzji produktów (ciężarówek DAF) i odnosiło się do obszaru Polski. Kwestie charakteru naruszenia i wpływu na handel omawiane są szerzej w kolejnych częściach decyzji.
- (65) Na potrzeby oceny praktyki opisanej w decyzji w kontekście prawa polskiego, Prezes Urzędu stwierdził, że do wyeliminowania, ograniczenia lub naruszenia konkurencji w inny sposób doszło na krajowym rynku obrotu detalicznego ciężarówkami. Działania opisane w punkcie 5 decyzji dotyczyły wszystkich typów pojazdów DAF oferowanych przez dealerów tej marki, w tym bez rozgraniczenia ich na kategorie wagowe. Jednocześnie ciężarówki jako typ pojazdu szczególnie przystosowany do transportu drogowego oraz prac ciężkich nie są zastępowalne innymi pojazdami (np. samochodami osobowymi). Ponadto należy uznać, że w przypadku naruszeń dotyczących bezpośrednio relacji między konkurentami, w szczególności podziałowych i cenowych, to w znacznej mierze sposób działania przedsiębiorstw wskazuje na zakres produktowy i geograficzny rynku, na którym dochodzi do naruszenia.³⁵ W konsekwencji na potrzeby niniejszej sprawy Prezes Urzędu stwierdził, że w ujęciu produktowym naruszenie dotyczyło rynku detalicznego obrotu ciężarówkami.
- (66) Prezes Urzędu stwierdził, że naruszenie dotyczyło rynku geograficznego obejmującego Polskę. Jak wynika z opisu zawartego w akapicie (20) i następnym decyzji dealerzy koncentrują swoją działalność na ofertowaniu klientów prowadzących działalność w Polsce, a transakcje dotyczące specjalistycznego i drogiego w wymiarze jednostkowym produktu, jakim jest ciężarówka, odbywają się za pośrednictwem handlowców obsługujących i

³¹ Wyrok Sądu Unii Europejskiej z 12 czerwca 1997 r. w sprawie T-504/93, *Tiercé Ladbroke*, EU:T:1997:84, akapit 81.

³² Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 31 marca 1998 r. w sprawie C-68/94, *Kali und Salz*, EU:C:1998:148, akapit 143.

³³ Por. Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z 15 czerwca 2005 r. w sprawach połączonych T-71/03, T-74/03, T-87/03 oraz T-91/03, *Tokai Carbon*, EU:T:2005:220, akapit 90. Zob. decyzję Komisji Europejskiej z 2 kwietnia 2014 r. w sprawie AT.39610 (*Power Cables*), akapit 652.

³⁴ Por. akapit (60).

³⁵ Por. podejście w prawie unijnym, co do którego należy uznać, że brak jest podstaw, aby ocena na gruncie prawa polskiego przyjmowała inny charakter: wyrok Sądu Pierwszej Instancji z 15 czerwca 2005 r. w sprawach połączonych T-71/03, T-74/03, T-87/03 oraz T-91/03, *Tokai Carbon*, EU:T:2005:220, akapit 90. Zob. decyzję Komisji Europejskiej z 2 kwietnia 2014 r. w sprawie AT.39610 (*Power Cables*), akapit 652.

nawiązujących bezpośrednio kontakty z klientami. Prezes Urzędu przyjmuje, że zapewnienie należytej obsługi polskiego klienta wymaga w przypadku obrotu ciężarówkami komunikacji w języku polskim, co tworzy barierę dla łatwego ofertowania na polskim rynku ciężarówek przez np. podmioty z Niemiec. Fakt, że producent pojazdów, tj. DAF, zorganizował swój system dystrybucji w ten sposób, że wyznaczył w Polsce liczbę dealerów pozwalającą na pełne pokrycie całego kraju (a nie np. pozostawienie zachodnich obszarów do obsługi przez podmioty z Niemiec, a południowych z Czech) także wskazuje, że rynek geograficzny obrotu detalicznego ciężarówkami obejmuje Polskę (należy przyjąć, że sam DAF uznaje, że dla kreowania pozycji swojej marki w Polsce potrzebuje wyspecjalizowanej kadry zlokalizowanej w Polsce). Dodatkowo potwierdza to fakt, że DAF na potrzeby kreowania strategii docierania ze swoimi produktami w Polsce do klientów koncentruje się na kontaktach z polskimi dealerami za pośrednictwem swojego podmiotu działającego w Polsce (DAF Trucks Polska sp. z o.o.) i posiadającego polską kadrę.

- (67) Mając na uwadze powyższe, Prezes Urzędu stwierdził, że do naruszenia doszło na krajowym rynku obrotu detalicznego ciężarówkami.

10. Naruszenie reguł konkurencji

10.1. Porozumienia i praktyki uzgodnione

Ramy prawne

- (68) Zgodnie z art. 101 TFUE niezgodne z rynkiem wewnętrznym i zakazane są wszelkie porozumienia między przedsiębiorstwami, wszelkie decyzje związków przedsiębiorstw i wszelkie praktyki uzgodnione, które mogą mieć wpływ na handel między Państwami Członkowskimi i których celem lub skutkiem jest zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji wewnątrz rynku wewnętrznego.
- (69) Jednocześnie zgodnie z art. 6 u.o.k.k. zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji. Przez „porozumienia” zgodnie z art. 4 pkt 5 u.o.k.k. rozumie się: (i) umowy zawierane między przedsiębiorcami, między związkami przedsiębiorców oraz między przedsiębiorcami i ich związkami albo niektóre postanowienia tych umów; (ii) uzgodnienia dokonane w jakiegokolwiek formie przez dwóch lub więcej przedsiębiorców lub ich związki; (iii) uchwały lub inne akty związków przedsiębiorców lub ich organów statutowych.
- (70) Dla istnienia porozumienia (prawo unijne) wystarczające jest, aby między przynajmniej dwoma przedsiębiorstwami istniała zgodność woli, przy czym sposób w jaki się ona objawia

pozostaje nieistotny.³⁶ Z kolei dla istnienia praktyki uzgodnionej (prawo unijne) wystarczające jest, aby bez dojścia do fazy, w ramach której porozumienie (prawo unijne) zostaje właściwie zawarte, strony świadomie zastąpiły ryzyko wynikające z konkurencji praktyczną współpracą.³⁷

- (71) To samo zachowanie może jednocześnie zawierać zarówno elementy porozumienia i praktyki uzgodnionej (prawo unijne). Organ ochrony konkurencji nie jest zobowiązany do przesądzania o tym, w jaki dokładnie sposób, w którym momencie i w jakim zakresie określone działania stanowiły porozumienie, a w jakim praktykę uzgodnioną (prawo unijne).³⁸
- (72) Chociaż prawo unijne i polskie używają różnych pojęć do nazwania form współpracy między podmiotami rynkowymi, należy stwierdzić, że ich zakres przedmiotowy pozostaje tożsamy, tj. odnoszą się one do tych samych form współpracy. Z tych względów Prezes Urzędu uznaje, że określenie, czy dane zachowanie stanowiło umowę lub uzgodnienie (prawo polskie) opiera się na tych samych przesłankach co uznanie, że zachowanie stanowiło odpowiednio porozumienie lub praktykę uzgodnioną w prawie unijnym. W dalszej części uzasadnienia Prezes Urzędu posługuje się sformułowaniem „porozumienie” zgodnie z jego polskim rozumieniem, o ile nie zastrzeżono inaczej. W konsekwencji przez „porozumienie” należy rozumieć: umowy (prawo polskie), uzgodnienia (prawo polskie), porozumienia (prawo unijne), praktyki uzgodnione (prawo unijne).

Zastosowanie prawa w niniejszej sprawie

- (73) Prezes Urzędu stwierdził, że działania opisane w punkcie 5 uzasadnienia świadczą o istnieniu porozumień i praktyk uzgodnionych w rozumieniu prawa unijnego i porozumienia w rozumieniu prawa polskiego. Powyższy wniosek wynika z następujących względów.
- (74) Ze zgromadzonego materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że DBK oraz Wanicki wspólnie uzgodnili kwestię terytorialnego oraz podmiotowego podziału rynku sprzedaży pojazdów DAF nabywanych przez klientów końcowych w drodze zamówień publicznych (sprzedaży na określonych terytoriach lub do określonych klientów). Ustalenia te przybierały zarówno formę uzgodnień o charakterze generalnym,³⁹ jak i uzgodnień bieżących i wykonawczych.⁴⁰

---

³⁶ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 6 stycznia 2004 r. w sprawach połączonych C-2/01 P oraz C-3/01 P, *Bundesverband der Arzneimittel-Importeure*, EU:C:2004:2, akapit 96.

³⁷ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 14 lipca 1972 r. w sprawie C-48/69, *Imperial Chemical Industries*, EU:C:1972:70, akapit 64.

³⁸ Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z 20 kwietnia 1999 r. w sprawie T-305/94, *Limburgse Vinyl Maatschappij*, EU:T:1999:80, akapit 696.

³⁹ Akapity (33)-(34), (40) decyzji.

⁴⁰ Akapity (35)-(39) decyzji.

- (75) W odniesieniu do generalnego porozumienia istniejącego między DBK a Wanickim należy w szczególności podkreślić, że [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) wprost wskazał, że „*Dogadaliśmy się [z Wanickim – przyp. UOKiK] żeby sobie nie wchodzić w teren*”.⁴¹ Wskazuje to na istnienie wspólnych ustaleń między przedsiębiorstwami co do podziału rynku. Także wskazywanie podmiotom zabudowującym pytającym o możliwość zakupu pojazdu, że jest to teren konkurenta świadczy o istnieniu generalnych, stałych ustaleń w tym zakresie. Użyty przy tym przez [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) zwrot „*Nie mogę ci zaoferować tam podwozia, teren Wanickiego*”⁴² wskazuje, że ustalenia te były przestrzegane przez uczestników porozumienia. Istnienie zgodnej woli przedsiębiorców co do przestrzegania ustalonego podziału potwierdza ponadto wzajemne przekazywanie sobie kontaktów do podmiotów zabudowujących poszukujących pojazdu pod konkretne postępowanie przetargowe opisane w akapicie (40) decyzji.
- (76) W odniesieniu do doraźnych uzgodnień, z materiału dowodowego wynika, że DBK oraz Wanicki na bieżąco kontaktowali się odnośnie do wzięcia udziału w danym przetargu. Kontakty te były regularne oraz pełniły funkcję wykonawczą w stosunku do ogólnych ustaleń. Wskazuje na to również, często lakoniczna, treść wymienianych wiadomości e-mail i SMS, sprowadzająca się co do zasady do wskazania konkretnego przetargu oraz „*prośby o niestartowanie*”.⁴³ Także charakter odpowiedzi na takie prośby, w których konkurent ograniczał się jedynie do potwierdzenia wskazuje, że między dealerami istniały ogólne uzgodnienia co do niekonkurowania w przetargach i doraźne kontakty miały na celu jedynie wskazywanie konkretnego przetargu, co do którego porozumienie miało zostać wykonane.
- (77) Część wiadomości zawierających prośbę o niestartowanie w konkretnym przetargu pozostała bez żadnej odpowiedzi, co w kontekście pozostałych wiadomości oraz ogólnych ustaleń należy rozumieć jako milczącą aprobatę prośby. Potwierdza to także fakt wskazany w akapicie (41) decyzji, że w zidentyfikowanych przez Prezesa Urzędu przetargach, których dotyczyły wymieniane między stronami wiadomości, strony postępowania nie brały udziału jednocześnie. Ze względu na istnienie między dealerami ogólnych ustaleń co do niestartowania w tych samych przetargach, nie było konieczności każdorazowego potwierdzenia zamiaru spełnienia prośby. Służyły one jedynie wskazaniu, do którego przetargu ogólne ustalenia mają zostać zastosowane. Ze względu na powtarzalność wykonywania tych ustaleń, dealer mógł się spodziewać, że zostaną one wprowadzone w życie również przy braku odpowiedzi ze strony konkurenta. W tym przypadku zgoda uczestników na zachowanie zgodnie z ustaleniami była więc dorozumiana dla drugiego uczestnika.

---

⁴¹ Akapit (34) decyzji.

⁴² Akapit (34) decyzji.

⁴³ Akapit (38) decyzji.

To, że udział przedsiębiorcy w porozumieniu może wynikać także z jego dorozumianej zgody, zostało wskazane także w orzecznictwie unijnym, zgodnie z którym brak publicznego zdystansowania się uczestnika do podejmowanych ustaleń wywołuje w innych uczestnikach wrażenie, że będzie on zachowywał się zgodnie z ustaleniami.⁴⁴ Decydujące znaczenie ma przy tym właśnie okoliczność, jak inni uczestnicy zrozumieli zamiar tego przedsiębiorstwa.⁴⁵ Pogląd ten uznawany jest też w orzecznictwie polskim.⁴⁶

- (78) Porozumienie dotyczyło przetargów publicznych organizowanych w całej Polsce. Zarówno DBK jak i Wanicki prowadzą działalność na terenie całego kraju. Potwierdzają to też wiadomości opisane w akapitach (38)-(40) decyzji, które dotyczą przetargów w różnych miejscowościach, odległych od siebie geograficznie oraz rozprzestrzenionych na terenie całego kraju (leżących m.in. w województwach: podkarpackim, śląskim, lubuskim, zachodnio-pomorskim czy kujawsko-pomorskim).⁴⁷
- (79) Podsumowując, Prezes Urzędu stwierdził, że istnienie opisanych w stanie faktycznym ustaleń wskazuje, że między DBK a Wanickim istniała zgodna wola co do koordynacji sprzedaży pojazdów marki DAF klientom przetargowym na terenie całego kraju. W konsekwencji, w świetle zgromadzonych przez Prezesa Urzędu dowodów, zachowanie tych podmiotów stanowiło porozumienie w rozumieniu prawa polskiego oraz porozumienie lub praktyki uzgodnione w rozumieniu prawa unijnego.

Zastrzeżenia zgłoszone przez Wanickiego

- (80) W odpowiedzi na Szczegółowe Uzasadnienie Zarzutów Wanicki wskazał, że z materiału dowodowego nie wynika, aby między dealerami istniało porozumienie o charakterze ogólnym co do podziału geograficznego rynku. Jego zdaniem przeczy temu fakt, że w okresie porozumienia liczba przetargów, organizowanych w AoFR przypisanym DBK, w których brał udział Wanicki, nie odbiegała od lat poprzednich (przed okresem porozumienia). Natomiast to, że Wanicki skupiał się na przetargach publicznych organizowanych w obrębie jego AoFR wynika z większej rentowności startu w takich przetargach, ze względu na mniejsze koszty

---

⁴⁴ Wyroku Sądu Pierwszej Instancji z 6 kwietnia 1995 w sprawie T-141/89 *Tréfleurope Sales SARL*, EU:T:1995:62, akapit 85, Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z 14 maja 1998 w sprawie T-311/94 *BPB de Eendracht NV*, EU:T:1998:93, akapit 203, Wyrok Sadu Pierwszej Instancji z 15 marca 2000, w sprawach połączonych T-202/98, T-204/98 and T-207/98 *Tate & Lyle* EU:T:2001:185, akapity 64-65, Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z 12 lipca 2001, Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 25 stycznia 2007 w sprawach połączonych C-403/04 P i C-405/04 P, *Sumitomo Metal Industries Ltd*, EU:C:2007:52, akapit 48.

⁴⁵ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 19 marca 2009 w sprawie C-510/06 P, *Archer Daniels Midland*, EU:C:2009:166, akapit 120.

⁴⁶ Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 4 czerwca 2009 r., sygn. akt VI ACa 1607/08.

⁴⁷ Wiadomości e-mail z: 2 lutego 2018 r. (13:00), Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK); Temat: RE: PZD Sanok, 8 lutego 2018 r. (15:16); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK), Temat: RE: Przetargi, 21 lipca 2017 r. (9:28); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK), Temat: RE: UG Skąpe, 11 kwietnia 2017 r. (16:18); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki), Temat: RE: Gmina Lubicz.

dostawy oraz późniejszej obsługi serwisowej. Wanicki wskazał również, że w okresie porozumienia miały miejsce przetargi, w których udział brał zarówno Wanicki jak i DBK. Były to 4 przetargi organizowane na terenie przypisanym DBK. Dodatkowo Wanicki wskazał, że [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) wyspecjalizował się w przetargach organizowanych przez Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego, co powodowało zmniejszony udział w innych przetargach. Równocześnie, w ocenie Wanickiego, DBK nie posiadało odpowiedniego *know-how* pozwalającego na udział w przetargach organizowanych przez Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego, co tłumaczy dlaczego nie brało udziału w przetargach, w których brał udział Wanicki. Zdaniem Wanickiego fakt, że [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) nie podzielił się *know-how* w tym zakresie z [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) również potwierdza brak ogólnego porozumienia.

- (81) W odniesieniu do powyższego, przede wszystkim należy wskazać, że istnieniu ogólnego porozumienia nie zaprzecza fakt, że nie było ono przestrzegane w każdej sytuacji. W tym przypadku oznacza to, że nawet jeżeli występowały przetargi, w których brało udział zarówno DBK jak i Wanicki, to nie można jedynie z tego faktu wywodzić braku istnienia porozumienia. Przywołane przez Wanickiego przetargi, w których brał udział zarówno on jak i DBK, świadczą natomiast jedynie o tym, że porozumienie to nie było stosowane we wszystkich przypadkach. Z kolei dla stwierdzenia istnienia antykonkurencyjnego porozumienia, nie jest konieczne stwierdzenie, że strony w jakimkolwiek stopniu stosowały się do ustaleń.⁴⁸ Tym bardziej dla faktu istnienia porozumienia nie ma więc znaczenia, że jego strony nie stosowały się do niego w kilku przypadkach. Natomiast istnienie ustaleń o charakterze ogólnym wynika bezpośrednio z materiału dowodowego. [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) wprost wskazał na istnienie ogólnych ustaleń pisząc: „*Dogadaliśmy się żeby nie wchodzić sobie w teren*”.⁴⁹ Ponadto, w trzech innych wiadomościach wskazał, że klient końcowy organizuje przetarg na terenie Wanickiego, w związku z czym do niego należy udać się po ofertę.⁵⁰ W jednej z nich podkreślił przy tym, że „*nie może*” zaoferować tam podwozia.⁵¹ Informowanie klientów, żeby udali się po ofertę do konkurencyjnego dealera (bez konsultacji z tym dealerem) ponieważ przetarg odbywa się na jego terenie wskazuje na to, że istniało ogólne porozumienie co do podziału klientów według kryterium terytorialnego.

---

⁴⁸ Decyzja Komisji Europejskiej z 29 września 2004 r. w sprawie COMP/37750 (*French Beer*), akapit 64; decyzja Komisji Europejskiej z 1 października 2008 r. w sprawie COMP/39181 (*Candle Waxes*), akapity 299-301.

⁴⁹ wiadomość e-mail z 1 lutego 2018 r. (08:52); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA]; Temat: OD: daf.

⁵⁰ Wiadomość e-mail z 19 stycznia 2018 r. (13:03); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA]; Temat: RE: Gmina Jordanów, wiadomość e-mail z 20 listopada 2017 r. (10:34); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA], Temat: RE: skawa jordanów; wiadomość e-mail z 6 lipca 2017 r. (14:38); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA], Temat: RE: Zapytanie ofertowe DAF/GMJ.

⁵¹ Wiadomość e-mail z 6 lipca 2017 r. (14:38); Nadawca: [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK); Adresat: [INFORMACJA CHRONIONA], Temat: RE: Zapytanie ofertowe DAF/GMJ.

- (82) Prezes Urzędu nie stwierdził przy tym istnienia porozumienia między DBK a Wanickim w zakresie wymiany *know-how* odnośnie do brania udziału w konkretnych typach przetargów (jak np. organizowanych przez Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego). Równocześnie jednak brak wymiany takich informacji nie może być uznany za dowód świadczący o braku ustaleń w innym zakresie.
- (83) Wanicki podniósł również, że jego udział w porozumieniu był bierny, a inicjatorem porozumienia był [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK). Świadczyć o tym ma fakt, że tylko [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) wysyłał prośby o niestartowanie, podczas gdy [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) jedynie wysyłał zapytania, czy DBK startuje w danym przetargu. Wanicki wskazuje, że takie zapytanie miały na celu jedynie badanie rynku, a nie koordynację zachowań między przedsiębiorstwami.
- (84) W kontekście pozostałych dowodów, Prezes Urzędu stwierdził, że wysyłanie przez Wanickiego pytań do DBK dotyczących udziału w danym przetargu służyło ocenie, czy Wanicki ma w nim startować. Taka forma komunikacji również zmierzała więc do ograniczenia ryzyka występującego przy samodzielnym podejmowaniu decyzji rynkowych. Sama informacja, czy ktoś przystępuje do danego przetargu, także ogranicza niepewność rynkową. Z tego właśnie powodu, jak wskazano także w akapicie (105) decyzji, w zakres porozumień określonych w art. 6 ust. 1 pkt 7 u.o.k.k. wchodzi także porozumienia dotyczące kręgu oferentów, w tym takie polegające na zobowiązaniu się do niewzięcia udziału w przetargu.⁵² Oprócz powyższego, Wanicki także wskazywał klientom, aby udali się po ofertę do DBK.⁵³ Wszystkie strony postępowania uczestniczyły więc w porozumieniu. Natomiast sama kwestia ewentualnego biernego udziału w porozumieniu może wpływać jedynie na wysokość nakładanej kary, a nie na samo istnienie porozumienia.

Konkluzja

- (85) Mając na względzie powyższe uwagi Prezes Urzędu stwierdził, że strony postępowania działały w porozumieniu ze sobą.

10.2. Jednolite i ciągle naruszenie

Ramy prawne

- (86) Naruszenia art. 101 TFUE wynikają z koordynacji między dwoma lub więcej przedsiębiorstwami, które są współsprawcami naruszenia, ale których uczestnictwem

---

⁵² Wyrok Sądu Najwyższego z 14 stycznia 2009 r., sygn. akt III SK 26/08, OSNP 2010/13-14/179, zob. również wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 24 stycznia 2019 r. sygn. akt VII AGa 1907/18.

⁵³ Akapit (40) decyzji.

w naruszeniu może przyjmować różne formy, w szczególności w związku z charakterem rynku, którego dotyczy to naruszenie, pozycją przedsiębiorstw na rynku, zamierzonych celów naruszenia oraz zastosowanych lub przewidzianych środków jego realizacji.⁵⁴ W konsekwencji naruszenie takie może wynikać nie tylko z pojedynczego działania, ale również z serii działań lub działania o charakterze ciągłym, nawet jeżeli jeden lub kilka aspektów tego rodzaju działań mogłyby samo w sobie i w oderwaniu od innych działań, stanowić naruszenie normy wynikającej z tego przepisu.⁵⁵ Innymi słowy możliwe jest uznanie, że kilka działań lub działanie ciągle stanowi samo w sobie (w całości) naruszenie reguł konkurencji, nawet jeżeli jego poszczególne elementy mogłyby stanowić odrębne naruszenia i stać się przedmiotem odrębnych postępowań. Nie jest przy tym konieczne, aby każde działanie składające się na jednolite i ciągle naruszenie stanowiło samodzielne naruszenie.⁵⁶

- (87) Mając na względzie zasadniczą równoważność art. 6 u.o.k.k. oraz art. 101 TFUE należy stwierdzić, że koncepcja jednolitego i ciągłego naruszenia znajduje zastosowanie również w prawie polskim.

Zastosowanie prawa w niniejszej sprawie

- (88) Prezes Urzędu stwierdził, że ustalenia, o których mowa w punkcie 5 i 10.1 uzasadnienia, stanowiły jednolite i ciągle naruszenie, którego istotą było zaburzenie konkurencji między DBK a Wanickim w zakresie działań dotyczących ciężarówek DAF sprzedawanych klientom przetargowym.
- (89) Uzgodnienia między uczestnikami naruszenia koncentrowały się na podziale rynku, obejmując ustalenia o charakterze ogólnym (wytyczanie granic podziału)⁵⁷ oraz ustalenia incydentalne co do zachowania w odniesieniu do konkretnych ogłaszanych przetargów.⁵⁸ Całość tych ustaleń łączył wspólny cel, którym było zakłócenie konkurencji między uczestnikami naruszenia i ograniczanie niepewności rynkowej związanej z normalnie funkcjonującą konkurencją oraz braniem udziału w przetargach publicznych. Porozumienie to zmierzało do ograniczenia liczby ofert dotyczących pojazdów marki DAF składanych w przetargach publicznych. Wszystkie zachowania przedsiębiorców zmierzały do tego samego celu, którym było ograniczenie (lub wyeliminowanie) sytuacji, w których oferowałyby pojazdy w tym samym przetargu.

---

⁵⁴ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 8 lipca 1999 r. w sprawie C-49/92 P, *Anic Participazioni*, EU:C:1999:356, akapit 79.

⁵⁵ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 8 lipca 1999 r. w sprawie C-49/92 P, *Anic Participazioni*, EU:C:1999:356, akapit 81; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 24 czerwca 2015 r. w sprawach połączonych C-293/13 P oraz C-294/13 P, *Fresh Del Monte*, EU:C:2015:416, akapit 156; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 6 grudnia 2012 r. w sprawie C-441/11 P, *Verhuizingen Coppens*, ECLI:EU:C:2012:778, akapit 41.

⁵⁶ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 1 lipca 2010 r. w sprawie C-407/08 P, *Knauf Gips*, EU:C:2010:389, akapit 48.

⁵⁷ Akapity (33)-(34), (40) decyzji.

⁵⁸ Akapity (35)-(39) decyzji.

- (90) Prezes Urzędu stwierdził również, że bieżące ustalenia co do poszczególnych przetargów stanowiły element jednolitego i ciągłego naruszenia, ponieważ zamierzeniem tych ustaleń było wspieranie ogólnego porozumienia podziałowego, którego istotą było ograniczenie konkurencji w odniesieniu do sprzedaży nowych ciężarówek DAF w drodze zamówień publicznych. Działania te stanowiły zatem element jednego złożonego naruszenia, co do którego brak jest podstaw do oddzielnej oceny poszczególnych działań, traktowania ich jako autonomiczne naruszenia i do nałożenia kilku niezależnych kar pieniężnych.
- (91) Uczestnicy porozumienia zdawali sobie przy tym sprawę z zachowania drugiego z uczestników porozumienia. Skoro ustalenia dokonywane były między dwoma przedsiębiorstwami, to z istoty porozumienia wynika, że każdy z nich musiał wiedzieć o dążeniu drugiego z nich do tego samego celu, którym było ograniczenie konkurencji między nimi w przetargach publicznych.
- (92) Mając na uwadze powyższe, Prezes Urzędu stwierdził, że kontakty opisane w punkcie 5 uzasadnienia stanowiły jednolite i ciągłe naruszenie, które trwało od najpóźniej 4 października 2016 r., tj. daty pierwszej wiadomości e-mail posiadanej przez Prezesa Urzędu wskazującej na ustalenia między DBK a Wanickim, do co najmniej 9 października 2018 r., tj. daty ostatniej wiadomości SMS posiadanej przez Prezesa Urzędu wskazującej na ustalenia między DBK a Wanickim. Jednocześnie z uwagi na to, że zgodnie z art. 10 ust. 3 u.o.k.k. ciężar udowodnienia zaprzestania udziału w naruszeniu spoczywa na stronach postępowania, a strony nie przedstawiły dowodu zaprzestania naruszenia, Prezes Urzędu nakazał w punkcie II sentencji decyzji zaniechanie naruszenia w zakresie jeszcze niezaniechanym.
- (93) Prezes Urzędu stwierdził przy tym, że naruszenie to obejmowało elementy, o których mowa w punkcie 10.3 uzasadnienia, tj. podział rynku (art. 101 ust. 1 lit. c) TFUE oraz art. 6 ust. 1 pkt 3 u.o.k.k.) oraz uzgodnienia ofert w przetargach (art. 101 ust. 1 lit. c) TFUE oraz art. 6 ust. 1 pkt 3 i 7 u.o.k.k.).

Zastrzeżenia zgłoszone przez DBK

- (94) DBK podniosło, że naruszenie stwierdzone w niniejszej decyzji stanowi część naruszenia, w sprawie którego prowadzone jest odrębne postępowanie przez Prezesa Urzędu (znak: DOK-1.410.2.2019), a ich odrębne rozpatrywanie przez Prezesa Urzędu może doprowadzić do podwójnego ukarania DBK za ten sam czyn.
- (95) Aby zachowanie przedsiębiorców stanowiło jednolite i ciągłe naruszenie, konieczne jest spełnienie łącznie trzech przesłanek: (i) musi istnieć ogólny plan realizujący wspólny cel; (ii) przedsiębiorca musi celowo przyczyniać się do realizacji tego planu; (iii) przedsiębiorca musi posiadać wiedzę (udowodnioną lub domniemaną) na temat noszących znamiona naruszenia

zachowań pozostałych uczestników.⁵⁹ Przy czym cel, o którym mowa w punkcie (i) powyżej, musi być konkretniejszy, niż jedynie naruszenie konkurencji.⁶⁰ O istnieniu jednolitego, ciągłego naruszenia nie przesądza przy tym fakt, że różnych porozumień dokonali ci sami przedsiębiorcy.⁶¹

- (96) Postępowanie DOK-1.410.2.2019 wszczęte przez Prezesa Urzędu dotyczy podejrzenia porozumienia w postaci podziału rynku i czynienia ustaleń cenowych w odniesieniu do samochodów ciężarowych marki DAF oraz uzgadniania warunków składanych ofert w przetargach przez Spółkę DBK, WTC, ESA, TB, oraz Van Tilburg-Bastianen Groep B.V. z siedzibą w Bredzie (dalej: „**Porozumienie DBK-ESA-TB**”). Z ustaleń Prezesa Urzędu wynika, że podmioty te (oprócz Spółki DBK oraz WTC) nie zdawały sobie sprawy, że istnieje oddzielne porozumienie pomiędzy DBK a Wanickim. W samym DBK z kolei osoby odpowiedzialne za koordynację zachowań w ramach podejrzanego Porozumienia DBK-ESA-TB, zgodnie z twierdzeniami DBK, również miały nie zdawać sobie sprawy z istnienia porozumienia objętego niniejszym postępowaniem. Samo DBK podkreśliło, że za całość ustaleń z Wanickim odpowiadał jedynie [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) i nie wiedziały o nich pozostałe osoby w strukturach grupy DBK. Brak wiedzy poszczególnych osób zaangażowanych w Porozumienie DBK-ESA-TB o porozumieniu między DBK a Wanickim wyklucza istnienie wspólnego planu realizującego wspólny cel (rozumiany konkretniej niż naruszenie konkurencji), który miały obejmować oba porozumienia. Nie sposób również uznać, aby osoby niezdarzące sobie sprawy z istnienia niniejszego porozumienia, celowo przyczyniały się do jego realizacji.
- (97) Uzgodnienia te miały również inny przedmiot: porozumienie pomiędzy DBK a Wanickim dotyczyło jedynie pojazdów nabywanych przez klientów przetargowych i polegało na podziale rynku, podczas gdy podejrzanego Porozumienia DBK-ESA-TB miało szerszy zakres i dotyczyło sprzedaży pojazdów marki DAF także poza przetargami oraz obejmowało także ustalenia cenowe. Materiał dowodowy nie wskazuje przy tym na udział Wanickiego w porozumieniu objętym postępowaniem DOK-1.410.2.2019.
- (98) Brak jest podstaw do uwzględnienia twierdzenia DBK, że „w odniesieniu do jednego zagadnienia w postaci nieprawidłowości w sprzedaży w Polsce nowych samochodów ciężarowych DAF powinno być prowadzone jedno postępowanie antymonopolowe”. Przy ocenie, czy określone zachowania stanowią jednolite i ciągłe naruszenie nie ma znaczenia

---

⁵⁹ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 8 lipca 1999 r. w sprawie C-49/92 P, *Anic Participazioni*, EU:C:1999:356, akapit 87. Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 14 grudnia 2006 r. w sprawie T-529, *Raiffeisen Zentralbank Österreich*, EU:T:2006:396 akapity 111-126.

⁶⁰ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 12 grudnia 2007 r. w sprawach połączonych T-101/05 i 111/05, *BASF*, EU:T:2007:380, akapity 179-181.

⁶¹ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 28 kwietnia 2010 r. w sprawie T-446/05, *Amann & Söhne*, EU:T:2010:165, akapit 90 i kolejne.

tożsamość towarów, którego zachowania te dotyczą. Jak wskazano powyżej, aby zbiór zachowań stanowił jedno naruszenie, konieczne jest przede wszystkim istnienie wspólnego planu, realizującego wspólny cel. Cel ten nie może być przy tym określony jako zakłócenie konkurencji dotyczące sprzedaży danego produktu – w tym przypadku nowych samochodów ciężarowych marki DAF.

- (99) Dodatkowo należy wskazać, że również samo DBK we wniosku, o którym mowa w art. 113a u.o.k.k. złożonym 12 czerwca 2018 r. podkreśliło, że porozumienie, którego dotyczy wniosek (oraz niniejsze postępowanie), jest porozumieniem odrębnym od Porozumienia DBK-ESA-TB. Twierdzenie DBK, wskazane w odpowiedzi na Szczegółowe Uzasadnienie Zarzutów, że porozumienia te stanowią w istocie jedno naruszenie, jest więc nie tylko sprzeczne ze stanem faktycznym, ale także z wcześniejszym stanowiskiem DBK. W związku z tym, że porozumienia stanowią dwa odrębne naruszenia, DBK nie będzie więc ukarane dwukrotnie za ten sam czyn. Ewentualne kary, które mogą zostać nałożone na DBK w postępowaniu DOK-1.410.2.2019 oraz kary nałożone w niniejszym postępowaniu będą karami nakładanymi za dwa odrębne naruszenia.

Konkluzja

- (100) W związku z okolicznościami przedstawionymi powyżej, Prezes Urzędu stwierdził, że działania opisane w niniejszej decyzji stanowią jednolite i ciągłe naruszenie, odrębne od naruszenia, w sprawie którego prowadzone jest postępowanie antymonopolowe DOK-1.410.2.2019.

10.3. Zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji

Ramy prawne

- (101) Zakazy określone w art. 101 TFUE oraz art. 6 u.o.k.k. dotyczą porozumień, które ze względu na swój cel lub skutek zapobiegają, ograniczają lub zakłócają konkurencję (prawo unijne) oraz eliminują, ograniczają lub naruszają konkurencję w inny sposób (prawo polskie). W powyższym kontekście należy stwierdzić, że zarówno Państwa Członkowskie, jak i ustawodawca przewidziały dwie formy naruszeń („ze względu na cel” i „ze względu na skutek”).
- (102) W przypadku, gdy analiza wskazuje, że określone porozumienie ze względu na swój cel (przedmiot) ograniczało konkurencję, nie jest konieczne badanie skutków porozumienia.⁶²

---

⁶² Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 11 września 2014 r. w sprawie C-67/13 P, *Groupement des cartes bancaires*, EU:C:2014:2204, akapit 49.

Do kategorii porozumień, które ze względu na swój cel ograniczają konkurencję, należy zaliczyć m.in. podział rynku.⁶³ Ustalając, że konkretne porozumienie ograniczało konkurencję ze względu na cel należy wziąć pod uwagę jego prawny oraz gospodarczy kontekst.⁶⁴ Uwzględnienia prawnego i gospodarczego kontekstu porozumienia nie należy mylić z analizą wywieranych przez praktykę skutków lub prowadzeniem analizy właściwej dla stwierdzenia, że porozumienie ogranicza konkurencję ze względu na skutek.⁶⁵ Porozumienie, które ma charakter porozumienia ograniczającego konkurencję ze względu na cel, nie przestaje być nielegalne z tego względu, że w konkretnym przypadku nie pociągnęło za sobą szkód.⁶⁶

Zastosowanie prawa w niniejszej sprawie

- (103) Prezes Urzędu stwierdził, że działania DBK oraz Wanickiego miały za swój przedmiot (cel) ograniczenie konkurencji na rynku. Działania te polegały na koordynacji zachowań rynkowych konkurentów zajmujących się sprzedażą detaliczną nowych ciężarówek marki DAF w drodze zamówień publicznych. W ramach tego działania dokonano ustalenia, które obszary Polski przysługiwały któremu z dealerów, przekierowywano między sobą potencjalnych klientów oraz podejmowano bieżące ustalenia odnośnie do sprzedaży pojazdów w konkretnych przetargach. Działania te zmierzały do tego, aby dealerzy nie konkurowali ze sobą w poszczególnych przetargach. Dotyczyło to zarówno bezpośredniego startowania przez dealerów w przetargach, jak i dostarczania pojazdów innym podmiotom startującym w przetargu.
- (104) Prezes Urzędu stwierdził, że wskazane wyżej działania odpowiadają charakterowi porozumień podziałowych, o których mowa w art. 101 ust. 1 lit. c) TFUE oraz art. 6 ust. 1 pkt 3 u.o.k.k., i które uznaje się za ograniczające konkurencję ze względu na cel. Uczestnicy tego rodzaju naruszeń poprzez podejmowane kontakty mogą lepiej rozeznaczyć się w swojej sytuacji, a czynienie uzgodnień pozwala na ograniczenie samodzielności działań na rzecz wspólnego (skoordynowanego w ramach porozumienia) kształtowania sytuacji rynkowej. Istotą takiego działania jest z kolei przejście od stanu, w którym konkurent jest rywalem rynkowym, do stanu, w którym konkurent przestaje stanowić zagrożenie, stanowi mniejsze zagrożenie lub wręcz udziela aktywnego wsparcia w dochodzeniu do wspólnego celu. Same uzgodnienia co do podziału klientów (zarówno geograficznego, jak i podmiotowego) są wystarczające aby wyeliminować konkurencję między podmiotami dokonującymi uzgodnień i nie ma już

---

⁶³ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 19 grudnia 2013 r. w sprawie C-239/11 P, *Siemens*, EU:C:2013:866, akapit 218; wyrok Sądu Pierwszej Instancji z 9 lipca 2003 r. w sprawie T-224/00, *Archer Daniels Midland*, EU:T:2003:195, akapit 117-120.

⁶⁴ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 4 czerwca 2009 r. w sprawie C-8/08, *T-Mobile Netherlands*, EU:C:2009:343, akapit 31.

⁶⁵ Por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 11 września 2014 r. w sprawie C-67/13 P, *Groupement des cartes bancaires*, EU:C:2014:2204, akapit 81-83.

⁶⁶ Por. opinię Rzecznik Generalnej J. Kokott z 19 lutego 2009 r. do sprawy C-8/08, *T-Mobile Netherlands*, akapit 45-47.

konieczności dokonywania uzgodnień cenowych oraz ewentualnego konkurowania jakością (np. poziomem obsługi przy sprzedaży). Istnienie ograniczenia „ze względu na cel” wynika w przypadku tego rodzaju porozumień z faktu, że zmierzają one wprost do ograniczenia konkurencji, jako że uczestnicy porozumienia uzgadniają, że nie będą konkurować o określonych klientów bądź na określonym obszarze. Taki charakter miały opisane w uzasadnieniu działania dealerów związane z podzieleniem między siebie terytorium Polski.

- (105) Prezes Urzędu stwierdził, że wskazane porozumienie podziałowe dotyczyło bezpośredniego udziału w przetargach oraz dostarczania pojazdów podmiotom uczestniczącym w przetargach. Przy czym, oprócz ogólnych ustaleń podziałowych uczestnicy naruszenia dokonywali też bieżących uzgodnień co do sprzedaży pojazdów w konkretnych przetargach publicznych, które dopełniały ogólne porozumienie co do podziału rynku. Uzgodnienia te zmierzały do ograniczenia niepewności co do udziału konkurencyjnego dealera w przetargach, zarówno jeśli chodzi o udział bezpośredni jak i dostarczanie pojazdów innym podmiotom startującym w przetargach. Uczestnicy porozumienia zastąpili samodzielne podejmowanie decyzji o zaoferowaniu pojazdu w danym przetargu, koordynacją tego, który z nich w danym przetargu zaoferuje swój produkt. Wobec tego Prezes Urzędu stwierdził, że porozumienie to miało równocześnie charakter porozumienia dotyczącego przetargów, wskazanego w art. 6 ust. 1 pkt 7 u.o.k.k. Taka kwalifikacja jest zgodna ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, który potwierdził, że w zakres porozumień określonych w art. 6 ust. 1 pkt 7 u.o.k.k. wchodzi także porozumienia dotyczące kręgu oferentów, w tym polegające na zobowiązaniu się do niewzięcia udziału w przetargu.⁶⁷ Zmowy przetargowe są przy tym również traktowane jako ograniczenia konkurencji zakazane z uwagi na ich cel (przedmiot).⁶⁸
- (106) W prawie unijnym nie istnieje natomiast odrębna kategoria porozumień polegających na dokonywaniu ustaleń w odniesieniu do przetargów. Ustalenia takie będą bowiem z natury rzeczy zawsze odpowiadały naruszeniom o charakterze cenowym, podziałowym lub o ograniczeniu produkcji. Fakt, że ustalenia dotyczące przetargów ograniczają konkurencję „ze względu na cel” wynika więc w konsekwencji z tych względów co w przypadku wskazanych wyżej kategorii ustaleń. W tym przypadku naruszenie należy uznać więc za ograniczające konkurencję „ze względu na cel” w rozumieniu prawa unijnego, ponieważ miało ono charakter podziałowy.
- (107) Podsumowując, Prezes Urzędu stwierdził, że opisane wcześniej zachowania przedsiębiorców zmierzało do ustalenia, który z nich bezpośrednio lub pośrednio weźmie udział w danym

---

⁶⁷ Wyrok Sądu Najwyższego z 14 stycznia 2009 r., sygn. akt III SK 26/08, zob. również wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 24 stycznia 2019 r. sygn. akt VII AGa 1907/18.

⁶⁸ Wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 26 października 2018 r., sygn. akt XVII AmA. 25/16, Wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 30 grudnia 2019 r., sygn. akt XVII AmA 4/18.

przetargu. Tym samym miało więc charakter porozumienia podziałowego wskazanego w art. 101 ust. 1 lit. c) TFUE oraz w art. 6 ust. 1 pkt 3 u.o.k.k., ponieważ polegało na podziale podmiotowym oraz terytorialnym rynku przetargów publicznych na pojazdy marki DAF. Równocześnie polegało na uzgadnianiu warunków dotyczących przetargów (dotyczących podmiotów składających oferty), więc stanowiło też praktykę wskazaną w art. 6 ust. 1 pkt 7 u.o.k.k. Obie kategorie naruszeń stanowią naruszenie ze względu na cel, wobec czego także całość jednolitego i ciągłego naruszenia ograniczała konkurencję ze względu na cel.

- (108) Mając na względzie powyższe Prezes Urzędu stwierdził, że naruszenie będące przedmiotem postępowania stanowiło naruszenie „ze względu na cel”. Naruszenie to spełnia przesłanki, o których mowa w art. 101 ust. 1 lit. c) TFUE oraz art. 6 ust. 1 pkt 3 i 7 u.o.k.k., o czym mowa była wyżej.

Zastrzeżenia zgłoszone przez DBK oraz Wanickiego

- (109) Wanicki w odpowiedzi na Szczegółowe Uzasadnienie Zarzutów wskazał, że współpraca między [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) a [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) była ukierunkowana na realizację celów prywatnych, a nie interesów DBK oraz Wanickiego. Świadczyć ma o tym relacja osobista między [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) a [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK). [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) nie widział przy tym w [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) osoby reprezentującej konkurencyjną spółkę, a osobę, która zwraca się o pomoc do kogoś bardziej kompetentnego, swego rodzaju „mistrza”. Wanicki podniósł ponadto, że pojazdy sprzedawane w przetargach publicznych stanowią marginalny odsetek ogółu sprzedaży spółki, a opłacalność udziału w przetargach publicznych jest wyjątkowo niska. Zdaniem Wanickiego, okoliczności te powodują, że przedsiębiorstwa Wanicki oraz DBK nie miały racjonalnych powodów zawarcia porozumienia.
- (110) W odniesieniu do powyższego należy zauważyć, że antykonkurencyjny cel porozumienia nie jest determinowany subiektywnym celem osób fizycznych faktycznie zawierających porozumienie. Znaczenie ma to, jaki cel sam w sobie realizowało (miało realizować) porozumienie, przy wzięciu pod uwagę gospodarczego kontekstu, w jakim porozumienie miało być stosowane.⁶⁹ Dlatego też dla stwierdzenia przez Prezesa Urzędu istnienia porozumienia oraz tego, że miało ono na celu zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji nie mają znaczenia osobiste powody, którymi kierował się [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) przy dokonywaniu ustaleń. Porozumienie to miało antykonkurencyjny cel w rozumieniu przepisów prawa konkurencji, niezależnie od osobistych

---

⁶⁹ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 28 marca 1984 r. w sprawach połączonych 29/83 i 30/83, *Compagnie royale asturienne des mines*, EU:C:1984:130, akapit 25-26.

motywacji osób zaangażowanych w porozumienie. [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) działał w ramach struktury organizacyjnej Wanickiego decydując o wzięciu udziału w przetargach publicznych przez Wanickiego. Ustalenia dokonywane przez niego z DBK, co do wzięcia udziału w przetargu, także były dokonywane na rzecz Wanickiego. Dla stwierdzenia istnienia porozumienia oraz jego antykonkurencyjnego celu nie ma również znaczenia, czy przyniosło ono zyski, ani czy jego zawarcie było racjonalne, w szczególności w ocenie wyrażonej *post factum* przez uczestnika naruszenia.

- (111) Wanicki podniósł także, że porozumienie nie wywarło skutków rynkowych, ze względu na to że brało w nim udział jedynie dwóch z czterech dealerów pojazdów marki DAF, a ponadto w segmencie przetargów publicznych na pojazdy wyspecjalizowane dominują pojazdy innych marek. Zgodnie z art. 6 ust. 1 u.o.k.k. oraz art. 101 ust. 1 TFUE zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest zapobieżenie ograniczenie lub zakłócenie konkurencji. Porozumienia, które mają antykonkurencyjny cel, są więc zakazane niezależnie od tego, czy wywołują skutki na rynku w danym przypadku.⁷⁰ Takie porozumienie może stanowić naruszenie prawa konkurencji nawet w przypadku, gdyby w ogóle nie było wprowadzone w życie.⁷¹ Kwestia ograniczonych konsekwencji dla innych uczestników rynku wynikających z naruszenia jest natomiast analizowana przy wymiarze kary (punkt 12.2. uzasadnienia).
- (112) DBK w odpowiedzi na Szczegółowe Uzasadnienie Zarzutów podniosło, że Prezes Urzędu błędnie zakwalifikował naruszenie jako dwie odrębne praktyki – znowę przetargową oraz podział rynku – co powoduje podwójne ukaranie DBK za ten sam czyn, podczas gdy porozumienie powinno być zakwalifikowane jedynie jako naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 7 u.o.k.k. Natomiast Wanicki wskazał, że porozumienie nie powinno być zakwalifikowane jako naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 7 u.o.k.k. ponieważ ustalenia dotyczące samego udziału w przetargach nie stanowią uzgodnień co do warunków ofert.
- (113) Prezes Urzędu zakwalifikował porozumienie jako dwie postacie naruszenia art. 6 u.o.k.k., ponieważ wyczerpuje ono znamiona dwóch odrębnych praktyk nazwanych naruszających konkurencję. Przy czym należy zwrócić uwagę, że sam zakaz stosowania antykonkurencyjnych porozumień jest wyrażony w ust. 1 art. 6 u.o.k.k., a nie w punktach wymieniających praktyki nazwane. Równocześnie jednak taka kwalifikacja nie skutkuje podwójnym wymiarem kary. Nawet przy podwójnej kwalifikacji, wymierzana jest jedna kara, za jedno naruszenie. W zakresie argumentu Wanickiego co do rzekomo błędnej kwalifikacji stwierdzonego naruszenia jako tzw. znowy przetargowej, Prezes Urzędu przedstawił szczegółowe wyjaśnienie w akapitach (84) oraz (105) decyzji.

---

⁷⁰ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 4 czerwca 2009 r. w sprawie C-8/08, *T-Mobile Netherlands*, EU:C:2009:343, akapit 29; zob. też akapity (101)-(102) decyzji.

⁷¹ Decyzja Komisji Europejskiej z 29 września 2004 r. w sprawie COMP/37750 (*French Beer*), akapit 68.

- (114) DBK wskazało także, że nie jest możliwe ustalenie stanu faktycznego w niniejszym postępowaniu w oderwaniu od ustaleń czynionych w postępowaniu antymonopolowym DOK-1.410.2.2019. Zdaniem DBK, niesłuszne prowadzenie dwóch odrębnych postępowań doprowadziło do nieprawidłowego ustalenia stanu faktycznego. Jako przykład takiej nieprawidłowości, DBK wskazało, że w rzeczywistości AoFR były przyznawane dealerom na wyłączność, podczas gdy Prezes Urzędu ustalił, że dealerzy mogli sprzedawać pojazdy poza swoim AoFR.⁷² Zdaniem DBK porozumienie nie dotyczyło więc w istocie podziału rynku, ponieważ ten był narzucony z góry przez DAF.
- (115) Wbrew twierdzeniu DBK, w trakcie postępowania ustalono całość stanu faktycznego w zakresie koniecznym do zbadania okoliczności sprawy. Fakt, że AoFR nie były przyznawane dealerom na wyłączność został ustalony na podstawie informacji przekazanych Prezesowi Urzędu przez DAF Trucks Polska sp. z o.o.⁷³ Potwierdzają go także zestawienia przetargów przedstawiane przez strony postępowania, zgodnie z którymi brały one udział także w przetargach poza swoim AoFR.⁷⁴ Okoliczność tę potwierdził także Wanicki.⁷⁵ Samo DBK również pierwotnie – w uzupełnieniu wniosku, o którym mowa w art. 113a u.o.k.k. – wskazało, że polityka przetargowa dealerów nie stanowiła elementu systemu dystrybucji selektywnej wdrożonego przez DAF.⁷⁶ W późniejszym stanowisku DBK nie wskazało natomiast żadnego dowodu popierającego swoje przeciwne twierdzenie, ani nie wyjaśniło powodów zmiany swojego stanowiska. DBK nie wskazuje również innych okoliczności faktycznych, które miałyby rzekomo zostać błędnie ustalone przez Prezesa Urzędu.

Konkluzja

- (116) Mając na względzie powyższe uwagi Prezes Urzędu stwierdził, że w sprawie doszło do naruszenia konkurencji.

10.4. Wpływ na handel między Państwami Członkowskimi

Ramy prawne

- (117) Prawo unijne znajduje zastosowanie w odniesieniu do spraw, w których występuje wpływ na handel między Państwami Członkowskimi. Pojęcie wpływu na handel nie zostało zdefiniowane w aktach prawodawczych Unii Europejskiej. Zagadnienie wpływu na handel zostało opisane przez Komisję Europejską w komunikacie „*Wytyczne w sprawie pojęcia*

---

⁷² Akapit (26) decyzji.

⁷³ Pismo DAF Trucks Polska sp. z o.o. do Prezesa Urzędu z 30 lipca 2018 r.

⁷⁴ Załącznik do pisma Wanickiego do Prezesa Urzędu z 22 kwietnia 2020 r. oraz załącznik do pisma DBK do Prezesa Urzędu z 7 lutego 2020 r.

⁷⁵ Pismo Wanickiego do Prezesa Urzędu z 31 maja 2021 r.

⁷⁶ Uzupełnienie wniosku z 12 czerwca 2018 r. złożonego przez DBK.

wpływu na handel zawartego w art. 81 i 82 Traktatu” (dalej: „**Wytyczne w sprawie wpływu na handel**”). Powyższy dokument nie ma charakteru wiążącego dla Państw Członkowskich.

- (118) Przyjmuje się, że pojęcie wpływu na handel ma charakter szeroki, tj. obejmuje różne sposoby wpływu na ten handel (bezpośredni lub pośredni, rzeczywisty lub potencjalny). Wpływ powinien mieć charakter odczuwalny. Ograniczenie geograficzne praktyki do terytorium jednego Państwa Członkowskiego, a nawet jedynie do części jednego Państwa Członkowskiego, nie wyklucza istnienia odczuwalnego wpływu na handel. Sądy unijne przyjmują, że istnieje „*mocne domniemanie*” istnienia wpływu na handel, jeżeli naruszenie odnosi się do całego obszaru Państwa Członkowskiego.⁷⁷

Zastosowanie prawa w niniejszej sprawie

- (119) Prezes Urzędu stwierdził, że wpływ praktyk opisanych w punkcie 5 uzasadnienia na handel między Państwami Członkowskimi występował i miał charakter przynajmniej potencjalnie odczuwalny. Opisane działania dealerów odnosiły się do obszaru całego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tj. obszaru stanowiącego istotną część rynku wewnętrznego Unii Europejskiej. Prezes Urzędu kierował się przy tym także interpretacją art. 101 TFUE wypracowaną przez sądy unijne, zgodnie z którą w sytuacji, gdy naruszenie odnosi się do obszaru całego państwa, to konieczne jest przyjęcie „mocnego domniemania”, że wpływ na handel występuje.⁷⁸
- (120) Prezes Urzędu wziął pod uwagę, że ciężarówki DAF sprzedawane w Polsce są produkowane w innych Państwach Członkowskich (Holandia, Belgia, Wielka Brytania – w czasie trwania porozumienia jedno z Państw Członkowskich). Prezes Urzędu stwierdził, że zakłócenia konkurencji w zakresie sprzedaży tych pojazdów mogą przynajmniej potencjalnie przekładać się na wolumeny handlu między Państwami Członkowskimi. Naruszenie obejmowało ponadto dwóch z czterech działających w Polsce dealerów DAF i tym samym mogło mieć wpływ na strukturę rynku sprzedaży ciężarówek DAF w przetargach publicznych.
- (121) Wanicki jest częścią przedsiębiorstwa, które prowadzi działalność także w innym Państwie Członkowskim (Słowacja). Polepszenie (względnie brak pogorszenia) sytuacji przedsiębiorstwa w Polsce mogło przekładać się na pozycję przedsiębiorstwa także w tym innym Państwie Członkowskim. DBK natomiast posiada międzynarodowe powiązania kapitałowe, posiadając znaczących udziałowców w postaci spółek inkorporowanych w innych Państwach Członkowskich (Holandia, Belgia). Polepszenie (względnie brak pogorszenia)

---

⁷⁷ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 24 września 2009 r. w sprawach połączonych C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P i C-137/07 P, *Erste Group Bank*, EU:C:2009:576, akapit 38-39.

⁷⁸ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 24 września 2009 r. w sprawach połączonych C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P i C-137/07 P, *Erste Group Bank*, EU:C:2009:576, akapit 38-39.

sytuacji DBK mógł przekładać się na pozycję tych podmiotów w innych Państwach Członkowskich, a co za tym idzie wpływać na handel między Państwami Członkowskimi.

- (122) Wobec wymienionych wyżej okoliczności, Prezes Urzędu stwierdził, że każda z nich samodzielnie i wszystkie z nich postrzegane razem wskazują, że w sprawie występuje wpływ na handel między Państwami Członkowskimi, a co za tym idzie, ma zastosowanie prawo unijne.

Zastrzeżenia zgłoszone przez Wanickiego

- (123) Wanicki wskazał w odpowiedzi na Szczegółowe Uzasadnienie Zarzutów, że w Wytycznych w sprawie wpływu na handel Komisja Europejska wskazała, że porozumienia horyzontalne nie mogą mieć odczuwalnego wpływu na handel między państwami członkowskimi jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki (i) całkowity udział stron w jakimkolwiek rynku właściwym we Wspólnocie, na który porozumienie ma wpływ, nie przekracza 5%, (ii) łączny obrót we Wspólnocie właściwych przedsiębiorstw uzyskany z produktów objętych porozumieniem nie przekracza 40 milionów EUR. Natomiast, zdaniem Wanickiego, udział ciężarówek marki DAF w rynku sprzedaży pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej do 16 ton w latach naruszenia wynosił od 2,9 do 6,3%, a to takie pojazdy, w ocenie Wanickiego, są głównie sprzedawane w przetargach publicznych. W związku z tym, że uczestnicy naruszenia nie są jedynymi dealerami pojazdów marki DAF w Polsce, należy założyć, że ich łączny udział w rynku nie przekraczał 5%. Wanicki wskazał również, że jego obrót ze sprzedaży pojazdów klientom przetargowym wynosił w latach 2016-2018 kilka milionów złotych. Biorąc pod uwagę podobną skalę działalności DBK należy założyć, że suma obrotów nie przekroczyła 40 milionów euro.
- (124) Wanicki błędnie określił produkty objęte porozumieniem, które należy brać pod uwagę przy stosowaniu Wytycznych w sprawie wpływu na handel. Produkty objęte porozumieniem to pojazdy ciężarowe, niezależnie od kanału sprzedaży. Natomiast suma obrotów uzyskanych ze sprzedaży pojazdów ciężarowych uczestników naruszenia kilkakrotnie przekracza 40 milionów euro.⁷⁹ Przesłanki braku wpływu na handel wskazane w Wytycznych w sprawie wpływu na handel muszą być spełnione łącznie. Wobec tego, że co najmniej jedna z nich nie jest spełniona w niniejszym postępowaniu, to nie ma zastosowania założenie o braku wpływu na handel między Państwami Członkowskimi. Z kolei wysokość udziału w rynku Wanickiego powinna być kalkulowana w stosunku do rynku sprzedaży wszystkich pojazdów ciężarowych, a nie jedynie rynku sprzedaży pojazdów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej do 16

---

⁷⁹ Zob. pismo Spółki DBK z 20 sierpnia 2020 r., pismo WTC z 20 sierpnia 2020 r., pismo Wanickiego z 3 września 2020 r.

ton (do którego odnoszą się szacunki udziałów rynkowych przedstawione przez przedsiębiorcę).

- (125) W Wytycznych w sprawie wpływu na handel, w akapicie 78, jest równocześnie wskazane, że kartele horyzontalne obejmujące całe państwo członkowskie mogą zazwyczaj wpływać na handel między Państwami Członkowskimi. Porozumienie objęte niniejszym postępowaniem było kartelem horyzontalnym (zawartym między konkurentami) i obejmowało terytorium całej Polski, należy więc uznać, że mogło mieć wpływ na handel między Państwami Członkowskimi. Akapit 82 Wytycznych w sprawie wpływu na handel z kolei wskazuje, że wpływ na handel może być również wywierany w sytuacji, gdy do porozumienia dochodzi między podmiotami zajmującymi się odsprzedażą produktów pochodzących z innych Państw Członkowskich. Jak wskazano w akapicie (120) decyzji, ciężarówki DAF są importowane z innych krajów członkowskich, co również potwierdza, że porozumienie mogło wywierać wpływ na handel między Państwami Członkowskimi.
- (126) Wanicki wskazał także, że opisany przez Prezesa Urzędu wpływ porozumienia na handel między Państwami Członkowskimi mógł być jedynie hipotetyczny, co wyklucza stosowanie prawa unijnego w postępowaniu. Jednakże okoliczności wskazane przez Prezesa Urzędu jako świadczące o potencjalnym wpływie na handel, tj. międzynarodowe powiązania kapitałowe oraz prowadzenie działalności na terytorium innego Państwa Członkowskiego przez uczestników naruszenia, sprzedaż importowanych produktów oraz objęcie naruszeniem całego terytorium Polski świadczą o tym, że wpływ na handel nie jest jedynie hipotetyczny. Hipotetyczny wpływ na handel między Państwami Członkowskim, o którym mowa w Wytycznych w sprawie wpływu na handel, to przykładowo sytuacja, gdy porozumienie podnoszące ceny produktu niepodlegającego obrotowi międzynarodowemu obniża rozporządzalny dochód konsumentów, a konsument, posiadając mniej pieniędzy, może nabyć mniejszą ilość produktów przywiezionych z innego Państwa Członkowskiego.⁸⁰ Natomiast okoliczności występujące w postępowaniu to standardowe, opisane wprost w Wytycznych w sprawie wpływu na handel mechanizmy, za pomocą których praktyki ograniczające konkurencję wpływają na handel między Państwami Członkowskimi, a nie jedynie hipotetyczne, spekulacyjne procesy, o których można mówić jako o hipotetycznym wpływie na handel. Każda z wymienionych wyżej okoliczności samodzielnie i wszystkie z nich postrzegane razem wskazują, że w sprawie występuje potencjalny wpływ na handel między Państwami Członkowskimi, a co za tym idzie ma zastosowanie prawo unijne.

---

⁸⁰ Akapit 43 Wytycznych w sprawie wpływu na handel.

Konkluzja

- (127) Mając na względzie powyższe uwagi Prezes Urzędu stwierdził, że naruszenie miało taki charakter, że należało w odniesieniu do niego stwierdzić zastosowanie prawa Unii Europejskiej.

10.5. Brak zastosowania reguły de minimis

Ramy prawne

- (128) Sądy unijne przyjmują, że zakaz określony w art. 101 TFUE znajduje zastosowanie do naruszeń o charakterze odczuwalnym. Jednocześnie przyjmuje się, że jeżeli naruszenie posiada wpływ na handel między Państwami Członkowskimi i jest naruszeniem „ze względu na cel”, to zapobiega, ogranicza lub zakłóca konkurencję w sposób odczuwalny.⁸¹
- (129) W prawie polskim ustawodawca określił regułę *de minimis* w art. 7 u.o.k.k. Zgodnie z nią, w przypadku gdy przedsiębiorcy, którzy zawarli antykonkurencyjne porozumienie nie przekraczają określonych udziałów w rynku właściwym, nie stosuje się do nich art. 6 u.o.k.k. zakazującego porozumień mających na celu ograniczenie konkurencji. Zgodnie z art. 7 ust. 3 u.o.k.k. reguła wyłączająca stosowanie art. 6 u.o.k.k. nie znajduje zastosowania m.in. do porozumień podziałowych oraz dotyczących przetargów.

Zastosowanie prawa w niniejszej sprawie

- (130) Z uwagi na fakt, że naruszenie będące przedmiotem decyzji może wpływać na handel między Państwami Członkowskimi i zapobiega, ogranicza lub zakłóca konkurencję ze względu na cel naruszenia, Prezes Urzędu stwierdził, że naruszenie to ma charakter odczuwalny w rozumieniu prawa unijnego.
- (131) Jako że reguła *de minimis* nie znajduje w prawie polskim zastosowania do porozumień podziałowych ani dotyczących przetargów, a taki charakter ma naruszenie będące przedmiotem decyzji, Prezes Urzędu stwierdził, że naruszenie to ma charakter odczuwalny w rozumieniu prawa polskiego.

10.6. Brak spełnienia warunków, o których mowa w art. 8 u.o.k.k. oraz 101 ust. 3 TFUE

Ramy prawne

- (132) Zgodnie z art. 8 u.o.k.k. oraz art. 101 ust. 3 TFUE w odniesieniu do porozumień, które spełniają warunki określone w tych przepisach, nie stosuje się zakazu określonego

---

⁸¹ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 13 grudnia 2012 r. w sprawie C-226/11, *Expedia*, EU:C:2012:795, akapit 37.

odpowiednio w art. 6 u.o.k.k. oraz art. 101 ust. 1 TFUE. Zgodnie z art. 8 ust. 2 u.o.k.k. oraz art. 2 Rozporządzenia z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz. Urz. UE L 1 z 4.1.2003 r., wersja skonsolidowana Dz. Urz. UE L 148 z 11.6.2009 r.; dalej: „**Rozporządzenie 1/2003**”) ciężar dowodowy w zakresie wykazania spełnienia warunków określonych odpowiednio w art. 8 ust. 1 u.o.k.k. oraz 101 ust. 3 TFUE spoczywa na odpowiednio przedsiębiorcy lub przedsiębiorstwie.

Zastosowanie prawa w niniejszej sprawie

- (133) Strony nie przedstawiły dowodu spełnienia warunków, o których mowa we wskazanych wyżej przepisach. Mając na względzie powyższe, Prezes Urzędu stwierdził, że w sprawie stosuje się zakazy wskazane w art. 6 u.o.k.k. oraz art. 101 ust. 1 TFUE.

11. Odpowiedzialność za naruszenie oraz okres naruszenia

11.1. Odpowiedzialność za działania pracowników

Ramy prawne

- (134) Zgodnie z prawem polskim⁸² oraz unijnym⁸³ działania pracowników należy rozumieć jako działania samego przedsiębiorcy (przedsiębiorstwa). Odpowiedzialność przedsiębiorców (przedsiębiorstwa) za działania pracowników nie jest przy tym uzależniona od wiedzy czy akceptacji tych działań przez organy zarządzające czy ich poszczególnych członków.⁸⁴
- (135) Zgodnie z prawem unijnym zasadniczą cechą stosunku pracy jest z kolei okoliczność, że dana osoba przez pewien okres wykonuje na rzecz innej osoby i pod jej kierownictwem świadczenia, za które w zamian otrzymuje wynagrodzenie. Taka osoba powinna być traktowana na potrzeby prawa ochrony konkurencji jako pracownik przedsiębiorstwa, a nie oddzielne przedsiębiorstwo. Ponadto kwalifikacja osoby jako „usługodawcy prowadzącego działalność na własny rachunek” w rozumieniu prawa krajowego nie wyklucza, że taką osobę należy kwalifikować jako „pracownika” w rozumieniu prawa unijnego, jeżeli jej niezależność jest wyłącznie fikcyjna i służy w ten sposób ukryciu prawdziwego stosunku pracy.⁸⁵ Również w prawie polskim, zgodnie z art. 22 § 1 oraz art. 22 § 1¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r.

---

⁸² Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 26 marca 2013 r., sygn. akt XVII AmA 230/10, Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 16 lutego 2017 r., sygn. akt VI Aca 1057/15.

⁸³ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 21 lipca 2016 r., w sprawie C-542/14, *SIA VM Remonts*, akapit 24; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 7 lutego 2013 r., w sprawie C-68/12 *Protimonopolný úrad Slovenskej republiky v. Slovenská športel'ňa a.s.*, EU:C:2013:71, akapit 25.

⁸⁴ Decyzja Komisji Europejskiej z 19 lipca 1992, w sprawie IV/32.725 *Viho/Parker Pen*, akapit 16.

⁸⁵ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 4 grudnia 2014 r. w sprawie C-413/13, *FNV Kunsten Informatie en Media v Staat der Nederlanden*, EU:C:2014:2411, akapity 34-37.

Kodeks pracy (tekst jednolity: Dz. U. 2020 r., poz. 1320 ze zm.) stosunkiem pracy jest wykonywanie pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy.⁸⁶

Zastosowanie prawa w niniejszej sprawie

- (136) [INFORMACJA CHRONIONA] współpracuje z Wanickim na podstawie umowy z 2 stycznia 2006 r., z kolei [INFORMACJA CHRONIONA] łączyła z DBK umowa z 2 stycznia 2018 r., a wcześniej umowa z 1 stycznia 2013 r. Prezes Urzędu uznał, że na odpowiedzialność DBK oraz Wanickiego nie wpływa fakt, że umowy łączące tych przedsiębiorców z odpowiednio [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) oraz [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) nazwane zostały „Umowami o świadczenie usług”.
- (137) Z ustaleń opisanych w akapitach (31) i (36) wynika, że [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) funkcjonował w ramach zorganizowanego systemu pracy w DBK oraz wykonywał swoje zadania pod kierownictwem przełożonych, w tym zdawał im raporty ze swoich działań wykonanych podczas ich nieobecności. Wobec tego Prezes Urzędu stwierdził, że mimo zatytułowania umowy łączącej [INFORMACJA CHRONIONA] z DBK jako „Umowy o Świadczeniu usług” i prowadzenia przez niego działalności gospodarczej, należy go zakwalifikować jako „pracownika” na potrzeby prawa ochrony konkurencji.
- (138) [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) wykonywał przy tym swoje obowiązki na rzecz zarówno Spółki DBK, jak i WTC, mimo że pisemna umowa łączyła go formalnie tylko z WTC. Ze względu na organizację działalności obu spółek oraz wyznaczenie jednej osoby odpowiedzialnej za sprzedaż pojazdów DAF do klientów przetargowych w ramach obu spółek⁸⁷ nie ulega wątpliwości, że ustalenia między przedsiębiorstwami dotyczą zarówno Spółki DBK oraz WTC. Działania faktyczne podejmowane przez [INFORMACJA CHRONIONA] były podejmowane na rzeczy Spółki DBK oraz WTC. Wobec tego, Prezes Urzędu stwierdził, że naruszenia dopuściło się DBK (Spółka DBK oraz WTC).
- (139) Również z umowy łączącej [INFORMACJA CHRONIONA] z Wanickim wynika, że ich stosunki cechowała duża zależność [INFORMACJA CHRONIONA] od Wanickiego, m.in. w zakresie obowiązku świadczenia przez niego pracy zgodnie ze wskazówkami i wytycznymi Wanickiego, powiązania miejsca świadczenia usług z miejscem działalności Wanickiego, obowiązku podnoszenia kwalifikacji w sposób wskazany oraz na koszt Wanickiego, obowiązku zdawania sprawozdań według zasad obowiązujących u Wanickiego, obowiązku

---

⁸⁶ Por. Postanowienie Sądu Najwyższego – Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 9 października 2013 r., sygn. akt IPK 123/13.

⁸⁷ Akapit (31) decyzji.

odbywania podróży służbowych, dostosowania czasu pracy do Regulaminu Pracy Wanickiego, konieczności zgody Wanickiego na zastępstwo, udostępnienia narzędzi pracy przez Wanickiego. Wobec tego Prezes Urzędu stwierdził, że mimo zatytułowania umowy łączącej [INFORMACJA CHRONIONA] z Wanickim jako „Umowy o Świadczeniu usług” należy go zakwalifikować jako „pracownika” na potrzeby prawa ochrony konkurencji. W związku z tym Prezes Urzędu stwierdził, że Wanicki uczestniczył w porozumieniu.

Zastrzeżenia zgłoszone przez Wanickiego

- (140) Wanicki w odpowiedzi na Szczegółowe Uzasadnienie Zarzutów podał w wątpliwość, że odpowiada on za porozumienie zawarte z DBK. Zdaniem Wanickiego, ewentualne ustalenia odbywały się jedynie na poziomie konkretnych osób fizycznych odpowiedzialnych za sprzedaż pojazdów w przetargach publicznych, a nie na poziomie przedsiębiorców. Dowodzić tego ma fakt, że DBK jest „arcyrywalem” Wanickiego i nie istnieją między nimi żadne relacje gospodarcze, wobec czego nie istniała możliwość zawarcia porozumienia między tymi podmiotami. Dodatkowo, właśnie ze względu na złe relacje między nim a DBK, ryzyko zawarcia porozumienia między nimi nie było brane pod uwagę przez organy zarządzające w Wanickim. Zdaniem Wanickiego konieczne jest więc ustalenie, czy [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) działał w prywatnym interesie, czy na rzecz Wanickiego.
- (141) W odniesieniu do powyższego Prezes Urzędu wskazuje, że dla odpowiedzialności podmiotu prawnego za działania pracowników za naruszenie prawa konkurencji nie mają znaczenia osobiste motywy ani intencje osób fizycznych faktycznie dokonujących ustaleń. [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) był osobą, która w ramach swoich zdań podejmowała decyzję o tym, czy Wanicki weźmie udział w danym przetargu publicznym. Także przedmiotem jego ustaleń z DBK było to, czy Wanicki weźmie udział w przetargu. Wobec tego, nawet jeżeli ustalenia te były powodowane osobistymi motywami [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki), nie ma to znaczenia dla odpowiedzialności Wanickiego za naruszenie. Dla ustalenia odpowiedzialności Wanickiego nie ma znaczenia również brak wiedzy organów zarządzających o porozumieniu bądź ich brak świadomości ryzyka takiego porozumienia. Wobec tego, nie ma potrzeby ustalenia, jakie motywy kierowały [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) przy dokonywaniu przez niego ustaleń z DBK.

Konkluzja

- (142) Mając na względzie powyższe uwagi, Prezes Urzędu stwierdził, że odpowiedzialne za naruszenie konkurencji są przedsiębiorstwa (przedsiębiorcy) będący adresatami decyzji.

11.2. Odpowiedzialność za naruszenie i okres naruszenia

Ramy prawne

- (143) Zgodnie z prawem unijnym podmiotami, między którymi zgodnie z art. 101 TFUE zakazane jest stosowanie praktyk ograniczających konkurencję, są przedsiębiorstwa. Jak wyjaśniono w akapicie (48) decyzji na jedno przedsiębiorstwo może składać się jeden lub więcej podmiotów prawnych. Odpowiedzialność za naruszenie przypisywana jest podmiotowi lub podmiotom prawnym tworzącym przedsiębiorstwo.⁸⁸ Z kolei art. 6 u.o.k.k. mówi ogólnie (bezosobowo) o zakazie zawierania porozumień ograniczających konkurencję, przy czym art. 4 pkt 5 u.o.k.k. precyzuje, że umowy i uzgodnienia dokonywane są w jakiegokolwiek formie między przedsiębiorcami.
- (144) Należy również wskazać, że zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie unijnym, przyjmuje się domniemanie, że jeżeli podmiot dominujący wywiera decydujący wpływ na politykę podmiotu zależnego, może ponosić odpowiedzialność za naruszenie reguł konkurencji dokonane przez przedsiębiorstwo.⁸⁹ W celu wykazania wywierania decydującego wpływu przez podmiot dominujący na spółkę zależną, wystarczające jest wykazanie, że cały kapitał spółki zależnej⁹⁰ lub w istocie cały kapitał spółki zależnej⁹¹ znajduje się w posiadaniu spółki dominującej.
- (145) Zgodnie z art. 10 u.o.k.k. Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazów określonych w art. 6 u.o.k.k. lub art. 101 TFUE. W decyzji Prezes Urzędu nakazuje zaniechanie stosowania praktyki naruszającej art. 6 u.o.k.k. lub w art. 101 TFUE, jeżeli do czasu wydania decyzji praktyka ta nie została zaprzestana. Ciężar udowodnienia, że praktyka naruszająca zakazy, o których mowa w art. 6 u.o.k.k. lub art. 101 TFUE, została zaprzestana, spoczywa na przedsiębiorcy.

---

⁸⁸ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 10 września 2009 r. w sprawie C-97/08 P, *Akzo*, EU:C:2009:536, akapit 57.

⁸⁹ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 14 lipca 1972 r. w sprawie C-48/69, *Imperial Chemical Industries*, EU:C:1972:70, akapity 132-133; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 14 lipca 1972 r., w sprawie 52/69 *Geigy*, EU:C:1972:73, akapit 44; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 21 lutego 1973 r. w sprawie 6/72, *Europemballage i Continental Can*, EU:C:1973:22, akapit 15; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 16 listopada 2000 r., w sprawie C-286/98, *Stora Kopparbergs Bergslags*, EU:C:2000:630, akapit 26.

⁹⁰ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 1 września 2009 r., w sprawie C-97/08 P, *Akzo*, EU:C:2009:536, akapit 61.

⁹¹ Przykładowo w decyzjach Komisji Europejskiej z 28 listopada 2007 r. COMP/39.165 *Flat Glass*, akapit 448 oraz z 30 maja 2006 r., COMP/F/38.620, *Hydrogen Peroxide and Perborate* uznano, że domniemanie decydującego wpływu występuje, gdy podmiot dominujący posiada 96% udziałów w podmiocie zależnym. Natomiast w wyroku Sądu z 30 września 2009 r., w sprawie T-168/05, *Arkema*, EU:T:2009:367, akapit 70 powyższe domniemanie zastosowano w sytuacji posiadania przez podmiot dominujący 98% udziałów w podmiocie zależnym.

11.2.1. DBK

(146) Prezes Urzędu stwierdził, że DBK uczestniczyło w naruszeniu art. 101 ust. 1 lit. c) TFUE przez okres od najpóźniej 4 października 2016 r. do co najmniej 9 października 2018 r. Odpowiedzialność za to naruszenie Prezes Urzędu przypisał:

a) Spółce DBK z uwagi na:

- (i) bezpośrednie uczestnictwo w naruszeniu przez cały okres naruszenia;
- (ii) wywieranie decydującego wpływu na WTC przez cały okres naruszenia;

b) WTC z uwagi na bezpośrednie uczestnictwo w naruszeniu przez cały okres naruszenia.

(147) Niezależnie od przypisania Spółce DBK odpowiedzialności jako bezpośredniemu uczestnikowi naruszenia Prezes Urzędu przypisał Spółce DBK odpowiedzialność za naruszenie dokonane przez przedsiębiorstwo DBK, ponieważ Spółka DBK wywierała decydujący wpływ na WTC.⁹² Spółka DBK od 2010 r. pozostaje jedynym udziałowcem WTC, co uzasadnia zastosowanie domniemania wywierania decydującego wpływu przez Spółkę DBK na WTC. Wywieranie decydującego wpływu na WTC stanowi przy tym niezależną od wskazanej wcześniej podstawę odpowiedzialności Spółki DBK. Prezes Urzędu uznaje przy tym, że przypisanie Spółce DBK tej odpowiedzialności jest uzasadnione z uwagi na fakt, że Spółka DBK wiedziała o naruszeniu dokonywanym przez swoją spółkę zależną – [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) zajmował się sprzedażą pojazdów DAF w przetargach publicznych również na rzecz Spółki DBK.

(148) Prezes Urzędu przypisał wskazanym powyżej osobom prawnym odpowiedzialność za naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 3 i 7 u.o.k.k. w okresie od najpóźniej 4 października 2016 r. do co najmniej 9 października 2018 r. z tych samych względów co w przypadku naruszenia art. 101 TFUE.

Zastrzeżenia zgłoszone przez DBK

(149) DBK wskazało, że brak jest podstaw do przypisania odpowiedzialności Spółce DBK. Zdaniem DBK, w prawie polskim brak jest możliwości przypisania odpowiedzialności spółce stojącej na szczycie grupy kapitałowej za czyny dokonywane przez spółki z tej grupy, taka możliwość

---

⁹² Akapity (48)-(49), (51) decyzji.

nie wynika także z art. 101 TFUE. DBK podniosło także, że nie ma dowodów na bezpośredni udział spółki w naruszeniu. DBK stwierdziło, że za taki dowód nie może być uznane złożenie wniosku, o którym mowa w art. 113a u.o.k.k. przez Spółkę DBK, ponieważ w momencie składania tego wniosku, Spółka DBK nie miała jeszcze pewności co do swojej odpowiedzialności. DBK podniosło także, że Spółka DBK nie mogła mieć wiedzy o działaniach [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK), ponieważ współpracuje on jedynie z WTC. Zdaniem DBK, dowodem świadczącym o braku udziału Spółki DBK w porozumieniu jest fakt, że w przetargach, których dotyczyły wymieniane między dealerami wiadomości, udział brało jedynie WTC.

- (150) W kontekście powyższego, należy przede wszystkim wskazać, że powyższe stanowisko DBK przeczy jego wcześniejszym twierdzeniom, zawartym we wniosku o którym mowa w art. 113a u.o.k.k. złożonym przez Spółkę DBK. Wniosek ten został złożony przez Spółkę DBK, w imieniu własnym i jej spółek zależnych, w szczególności WTC. Nie zostało przy tym przez Spółkę DBK uzasadnione, dlaczego w momencie składania wniosku miałyby żywić błędne przekonanie o swojej odpowiedzialności. Stan faktyczny przedstawiony we wniosku jest spójny ze stanem faktycznym ustalonym przez Prezesa Urzędu. W momencie składania wniosku, Spółka DBK miała pełny obraz tego, jak wyglądało porozumienie między DBK a Wanickim.
- (151) Niezależnie jednak od uznania własnej odpowiedzialności przez Spółkę DBK, Prezes Urzędu wyczerpująco opisał w Szczegółowym Uzasadnieniu Zarzutów oraz w uzasadnieniu decyzji okoliczności, które uzasadniają odpowiedzialność Spółki DBK.⁹³ Przy czym odpowiedzialność DBK za naruszenie wynika z dwóch odrębnych okoliczności: z jej własnych działań oraz z wywierania decydującego wpływu na WTC. Bezpośredni udział w porozumieniu Spółki DBK wynika z tego, że w ramach struktury przedsiębiorstwa [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) odpowiadał również za decyzję o starcie w przetargach Spółki DBK, na co zresztą DBK samo wskazało.⁹⁴ Tym samym, ustalenia dokonywane przez [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) były zawierane również w imieniu Spółki DBK. Wbrew twierdzeniom DBK, nie przeczy temu fakt, że w konkretnych przetargach brało udział jedynie WTC. Częścią ustaleń między dealerami było to, że DBK miało nie brać udziału w przetargach, w których brał udział Wanicki. Dotyczyło to zarówno WTC, jak i Spółki DBK, ponieważ [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) podejmował decyzje o starcie w przetargach obu spółek. Wobec tego, fakt że w określonych przetargach udział brało WTC, nie świadczy o tym, że ustalenia nie obejmowały Spółki DBK. Równocześnie, ze względu na to że Spółka DBK oraz WTC tworzą jedno przedsiębiorstwo,

---

⁹³ Akapity (138), (147) decyzji.

⁹⁴ Pismo DBK do Prezesa Urzędu z 27 stycznia 2020 r.

naturalnym jest, że jeżeli w danym przetargu brało udział WTC, to nie brała w nim udział już Spółka DBK.

- (152) Z kolei odpowiedzialność Spółki DBK w związku z działaniami WTC wynika z tego, że wywierała ona decydujący wpływ na WTC w czasie trwania naruszenia. Możliwość przypisania odpowiedzialności Spółki DBK w związku z działaniami WTC została także już wyjaśniona przez Prezesa Urzędu, zarówno w Szczegółowym Uzasadnieniu Zarzutów jak i w decyzji.⁹⁵ Jak wyjaśniono w punkcie 10.4 decyzji w sprawie ma zastosowanie prawo unijne. W prawie unijnym utrwalona została konstrukcja, zgodnie z którą dwa oddzielne z prawnego punktu widzenia podmioty mogą być na gruncie reguł konkurencji uznane za jedno przedsiębiorstwo, jeśli występujące między nimi związki (typu spółka dominująca – spółka zależna) uzasadniają traktowanie ich jako jeden organizm gospodarczy.⁹⁶ Ze wskazanej konstrukcji wynika powstanie odpowiedzialności po stronie spółek mających decydujący wpływ na bezpośredniego uczestnika porozumienia, jako podmiotów należących do jednego przedsiębiorstwa, pomimo że podmioty te nie uczestniczyły bezpośrednio w naruszeniu.⁹⁷ W utrwalonym orzecznictwie unijnym przyjmuje się, że jeżeli podmiot dominujący jest w stanie wywierać decydujący wpływ na politykę podmiotu zależnego, to ponosi odpowiedzialność za naruszenie reguł konkurencji dokonane przez przedsiębiorstwo.⁹⁸ Odpowiedzialność spółki wywierającej decydujący wpływ w związku z działaniami spółki, na którą wywierała ten wpływ, a która uczestniczyła w naruszeniu nie budzi więc wątpliwości na gruncie prawa unijnego.
- (153) Spółka DBK, poprzez wywieranie decydującego wpływu na WTC miała też równocześnie związek z działaniem WTC, które naruszało przepisy u.o.k.k. Z uwagi na konieczność zapewnienia spójności i efektywności stosowania prawa krajowego, konieczne jest więc przypisanie odpowiedzialności Spółce DBK, jako spółce wywierającej decydujący wpływ na WTC, także na gruncie przepisów u.o.k.k. Zgodnie z art. 3 ust. 2 Rozporządzenia 1/2003, zastosowanie prawa krajowego nie może doprowadzić do zakazania porozumień, które nie ograniczają konkurencji w rozumieniu art. 101 TFUE. Jak wskazano w akapicie (48) z koncepcji jednego organizmu gospodarczego wynika także niemożność stwierdzenia niedozwolonego prawem porozumienia zawartego przez przedsiębiorców należących do jednej grupy kapitałowej. Odrzucenie zatem możliwości zastosowania koncepcji jednego organizmu

---

⁹⁵ Akapity (47)-(51), (143)-(144), (147)(145) decyzji.

⁹⁶ Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 13 grudnia 2013 r., sygn. XVII AmA 173/10.

⁹⁷ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 10 września 2009 r. w sprawie C-97/08 P, *Akzo*, EU:C:2009:536, pkt 58.

⁹⁸ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 14 lipca 1972 r. w sprawie C-48/69, *Imperial Chemical Industries*, EU:C:1972:70, pkt 132 i 133; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 14 lipca 1972 r., w sprawie 52/69, *Geigy*, EU:C:1972:73, pkt 44; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 21 lutego 1973 r. w sprawie 6/72, *Europemballage i Continental Can*, EU:C:1973:22, pkt 15; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 16 listopada 2000 r., w sprawie C-286/98, *Stora Kopparbergs Bergslags*, EU:C:2000:630, pkt 26.

gospodarczego na gruncie prawa krajowego mogłoby prowadzić do stwierdzenia zawarcia porozumienia pomiędzy przedsiębiorcami należącymi do jednego organizmu gospodarczego, co wprost byłoby sprzeczne z przywołaną powyżej regułą konwergencji wynikającą z art. 3 ust. 2 Rozporządzenia 1/2003. Tym samym uprawnienia Prezesa Urzędu do stosowania koncepcji jednego organizmu gospodarczego także na gruncie prawa krajowego również nie budzą wątpliwości.

- (154) Równocześnie to, że Spółka DBK odpowiada za naruszenie zarówno jako jego bezpośredni uczestnik jak i za działania WTC, ze względu na wywieranie na nie decydującego wpływu nie powoduje zwiększenia kary nakładanej na Spółkę DBK.⁹⁹

Konkluzja

- (155) Mając na względzie powyższe uwagi, Prezes Urzędu stwierdził, że Spółka DBK oraz WTC są odpowiedzialne za naruszenie konkurencji w zakresach wskazanych powyżej.

11.2.2. Wanicki

- (156) Prezes Urzędu stwierdził, że Wanicki był bezpośrednim uczestnikiem naruszenia art. 101 ust. 1 lit. c) TFUE przez okres od najpóźniej 4 października 2016 r. do co najmniej 9 października 2018 r.
- (157) Prezes Urzędu przypisał Wanickiemu odpowiedzialność za naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 3 i 7 u.o.k.k. w okresie od najpóźniej 4 października 2016 r. do co najmniej 9 października 2018 r. z tych samych względów co w przypadku naruszenia art. 101 TFUE.

12. Kary pieniężne

Ramy prawne

- (158) Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 1 u.o.k.k. Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 6 u.o.k.k., w zakresie niewyłączonym na podstawie art. 7 i art. 8 u.o.k.k.
- (159) Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 2 u.o.k.k. karę w tej samej maksymalnej wysokości Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, który naruszył art. 101 TFUE.

---

⁹⁹ Akapit (165) decyzji.

- (160) Zgodnie z orzecznictwem unijnym, w sprawach, w których narodowy organ ochrony konkurencji stwierdza jednocześnie naruszenie prawa unijnego i prawa krajowego, możliwe jest przyjęcie różnych sposobów nałożenia kary.¹⁰⁰ Możliwe jest nałożenie dwóch odrębnych kar w jednej sprawie – jednej za naruszenie prawa unijnego i jednej za naruszenie prawa ustanowionego przez Państwo Członkowskie – lub nałożenie jednej kary za oba naruszenia.
- (161) Zgodnie z art. 111 ust. 1 u.o.k.k. Prezes Urzędu, ustalając wysokość nakładanych kar pieniężnych, uwzględnia w szczególności okoliczności naruszenia przepisów tej ustawy oraz uprzednie naruszenie przepisów ustawy, a także okres, stopień oraz skutki rynkowe naruszenia przepisów ustawy, przy czym stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia, działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia oraz specyfiki rynku, na którym doszło do naruszenia.
- (162) Ustawodawca oczekuje od Prezesa Urzędu wzięcia pod uwagę przy wymierzaniu kar pieniężnych okoliczności obciążających i łagodzących, o których mowa w art. 111 ust. 3-4 u.o.k.k.
- (163) Wymierzając kary Prezes Urzędu posługuje się zasadami określonymi w wydanych przez siebie 31 marca 2021 r., zgodnie z art. 31a u.o.k.k., „Wyjaśnieniach dotyczących ustalania wysokości kar pieniężnych dla przedsiębiorców w sprawach związanych z naruszeniem zakazu praktyk ograniczających konkurencję (2021)” (dalej: „**Wyjaśnienia w sprawie kar**”).

Zastosowanie prawa w niniejszej sprawie

- (164) Mając na względzie wskazane wyżej stanowisko Trybunału Sprawiedliwości, Prezes Urzędu wymierzył każdemu z określonych w decyzji podmiotów jedną karę, która będzie karą za udział w praktyce, naruszającej zarówno unijne, jak i polskie reguły konkurencji. Kary nie uległy podwyższeniu ze względu na liczbę kwalifikacji prawnych (podwójna kwalifikacja wynikająca z zastosowaniem prawa unijnego i polskiego), co oznacza, że całość kar Prezes Urzędu uznał za adekwatną niezależnie od występowania podwójnej kwalifikacji prawnej naruszenia.
- (165) Jak wskazano w punkcie 11.2 uzasadnienia Prezes Urzędu przypisał Spółce DBK dwie formy odpowiedzialności za naruszenie wskazane w akapicie (146) decyzji, tj. odpowiedzialność za naruszenie jako bezpośredniemu uczestnikowi naruszenia oraz w związku z wywieraniem decydującego wpływu na WTC. Kara, którą Prezes Urzędu nałożył na Spółkę DBK, jest karą, którą Prezes Urzędu uznał za adekwatną w kontekście uczestnictwa w naruszeniu, niezależnie od współwystępowania różnych form odpowiedzialności. Powyższe oznacza, że kara

---

¹⁰⁰ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 3 kwietnia 2019 r. w sprawie C-617/17, *Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A.*, EU:C:2019:283.

nakładana na Spółkę DBK nie podlegała zwielokrotnieniu ze względu na występowanie dwóch form odpowiedzialności, a jej ostateczna wysokość była determinowana bezpośrednim uczestnictwem Spółki DBK w naruszeniu (nie stanowi ona sumy dwóch kar).

Zastrzeżenia zgłoszone przez DBK

- (166) DBK w odpowiedzi na Szczegółowe Uzasadnienie Zarzutów podniosło, że nie jest możliwe nałożenie dwóch kar za ten sam czyn – jednej na podstawie prawa unijnego, a drugiej na podstawie prawa polskiego i że doprowadzi to do podwójnego ukarania DBK za ten sam czyn. Prezes Urzędu już w Szczegółowym Uzasadnieniu Zarzutów podkreślił, że zamierza wymierzyć jedną karę na każdy z podmiotów uczestniczących w naruszeniu, która będzie karą za udział w praktyce, naruszającej zarówno unijne, jak i polskie reguły konkurencji oraz że kara ta nie ulegnie podwyższeniu ze względu na liczbę kwalifikacji prawnych. Zostało to podtrzymane również w decyzji. Wobec tego zastrzeżenie DBK jest bezprzedmiotowe.

Konkluzja

- (167) Prezes Urzędu nałożył na uczestników naruszenia kary niepodlegające zwielokrotnieniu ze względu na liczbę kwalifikacji prawnych ani występujących form odpowiedzialności.

12.1. Umyślność

- (168) Prezes Urzędu uznał, że podmioty wskazane w punkcie 2.2 uzasadnienia decyzji dokonały naruszenia umyślnie. Prezes Urzędu w szczególności stwierdził, że dokonując ustaleń co do podziału rynku i poszczególnych przetargów świadomie zmierzały one do skoordynowania swoich działań, co miało na celu ograniczenie konkurencji. Prezes Urzędu uwzględnił przy tym, że podmioty te posiadały odpowiednie rozeznanie rynkowe wynikające zarówno ze skali ich działalności, jak i okresu prowadzenia działalności gospodarczej dla należytego rozpoznania podejmowanych przez siebie działań. Mając na względzie powyższe, Prezes Urzędu stwierdził, że podmioty wskazane wyżej działały umyślnie i nałożył kary pieniężne na wszystkie z tych podmiotów.

Zastrzeżenia zgłoszone przez DBK oraz Wanickiego

- (169) Wanicki wskazał, że nie można przypisać odpowiedzialności spółce za działania [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki), ponieważ nie zdawała sobie ona sprawy z tych działań. Także DBK wskazuje na brak możliwości przypisania winy umyślnej WTC, ponieważ spółka nie była świadoma działań [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK).

- (170) Prezes Urzędu wskazuje, że umyślność przedsiębiorców (przedsiębiorstw) w świetle przepisów u.o.k.k. nie jest utożsamiana z umyślnością osób fizycznych związanych z danym przedsiębiorstwem. To do przedsiębiorcy należy takie zorganizowanie działalności, aby poszczególne osoby działające w ramach jego struktury posiadały wiedzę co do tego, czy ich działania są zgodne z prawem oraz zapewnienie odpowiedniego nadzoru nad tymi osobami. Brak takiej wiedzy bądź nadzoru nie stanowi okoliczności wyłączających umyślność przedsiębiorcy. Przyjęcie przeciwnego założenia podważyłoby skuteczność stosowania prawa, bowiem Prezes Urzędu, aby stwierdzić umyślność naruszenia musiałby w każdej sprawie wykazywać, że dany przedsiębiorca, z pewnością miał wiedzę co do tego co robią poszczególne osoby działające w ramach struktur tego przedsiębiorcy. Ponieważ duża część przedsiębiorców będących stronami postępowań antymonopolowych to osoby prawne, których stan wiedzy jest w praktyce niemożliwy do wykazania, konieczność jego wykazania doprowadziłaby do niemożliwości zastosowania wobec nich przesłanki wskazanej przez ustawodawcę w przepisach.

Konkluzja

- (171) Mając na uwadze powyższe Prezes Urzędu uznał, że uczestnicy porozumienia działali umyślnie.

12.2. Stopień naruszenia

- (172) Ustalając wymiar kar pieniężnych Prezes Urzędu wziął w pierwszej kolejności pod uwagę stopień naruszenia. Dokonując oceny stopnia naruszenia Prezes Urzędu bierze pod uwagę dwie grupy okoliczności: (i) naturę naruszenia oraz (ii) czynniki związane ze specyfiką rynku oraz działalnością przedsiębiorców.
- (173) Zmierając do zachowania większej jednolitości polityki karania, Prezes Urzędu przy ocenianiu natury naruszenia wyróżnia:
- a) bardzo poważne, przez które Prezes Urzędu rozumie naruszenia art. 6 u.o.k.k. lub art. 101 TFUE polegające w szczególności na dokonywaniu ustaleń między konkurentami, a także naruszenia art. 9 u.o.k.k. oraz 102 TFUE mające na celu lub prowadzące do eliminacji konkurencji na rynku. Ponadto w przypadku naruszeń art. 6 u.o.k.k. oraz 101 TFUE za naruszenia tego rodzaju Prezes Urzędu uznaje wszelkie inne ustalenia, które jakkolwiek nie stanowią wprost ustaleń między konkurentami, to mimo wszystko dotyczą w praktyce relacji między konkurentami. Przez powyższe należy rozumieć w szczególności udzielanie pomocy w czynieniu ustaleń między konkurentami (w braku relacji konkurencyjnej między podmiotem udzielającym

pomocy a pozostałymi uczestnikami ustaleń), a także koordynowanie działań konkurentów;

- b) poważne, przez które Prezes Urzędu rozumie naruszenia art. 6 u.o.k.k. lub art. 101 TFUE w relacjach dotyczących różnych szczebli obrotu (np. producent-hurtownik, hurtownik-detalista) i polegających na dokonywaniu ustaleń co do cen (np. ustalenia co do minimalnych cen odsprzedaży) lub ograniczania możliwości sprzedaży pasywnej, niemniej z wyłączeniem sytuacji, o których mowa powyżej w odniesieniu do naruszeń bardzo poważnych, a ponadto również naruszenia art. 9 u.o.k.k. oraz art. 102 TFUE mające na celu lub prowadzące do istotnego ograniczenia konkurencji na rynku lub dotkliwej eksploatacji kontrahentów lub konsumentów;
- c) pozostałe, przez które Prezes Urzędu rozumie naruszenia art. 6 u.o.k.k. lub art. 101 TFUE, a także art. 9 u.o.k.k. lub 102 TFUE inne niż bardzo poważne i poważne.

(174) Prezes Urzędu uznał, że naruszenie stwierdzone niniejszą decyzją miało charakter bardzo poważny. Naruszenie to polegało na podziale rynku oraz dotyczyło koordynacji zachowania przedsiębiorców odnośnie do sprzedaży pojazdów klientom przetargowym, tj. należało do kategorii naruszeń wprost wskazanych zarówno w art. 101 TFUE, jak i art. 6 u.o.k.k. Jak wyjaśniono również w punkcie 10.3 uzasadnienia, naruszenie, za które nałożone zostały kary, było naruszeniem „ze względu na cel”, tj. ze swej istoty uderzało w atmosferę konkurencji rynkowej. Naruszenie to ponadto bezpośrednio regulowało relacje między podmiotami działającymi na rynku jako konkurenci.

(175) Mając na względzie powyższe Prezes Urzędu uznał, że uzasadnione jest sklasyfikowanie porozumienia stwierdzonego niniejszą decyzją na potrzeby wymierzenia kar jako naruszenia bardzo poważnego i określenie wyjściowej kwoty kar w odniesieniu do stron postępowania w przedziale od 1% do 3% obrotu przypadającego w ostatnim roku naruszenia. Prezes Urzędu uznał za adekwatną wartość w dolnej granicy tego przedziału z uwagi na fakt, że naruszenie obejmowało co prawda obszar całego kraju, ale dotyczyło konkurencji wewnątrzmarkowej, a na rynku dostępne są także inne marki pojazdów ciężarowych. Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę także to, że kontakty między przedsiębiorcami nie były szczególnie intensywne, a ponadto zdarzały się pojedyncze odstępstwa od ustaleń, kiedy DBK i Wanicki startowali w tym samym przetargu.¹⁰¹

(176) W wyniku powyższego Prezes Urzędu ustalił następujące kwoty wyjściowe kar, które służyły Prezesowi Urzędu jako punkt odniesienia przy ocenianiu adekwatnego wymiaru kar pieniężnych dla uczestników naruszenia:

---

¹⁰¹ Akapity (80)-(81) decyzji.

Podmiot	Kwota wyjściowa
„DBK” sp. z o.o.	7 188 856,75 zł
Firma Wanicki sp. z o.o.	4 835 304,38 zł
WTC sp. z o.o.	3 939 278,12 zł

- (177) Oceniając stopień naruszenia Prezes Urzędu uwzględnił również, że w wymiarze kary powinny zostać odzwierciedlone okoliczności związane ze specyfiką rynku i działalnością przedsiębiorców. Zmierzając do zwiększania spójności w polityce karania, Prezes Urzędu przyjmuje w Wyjaśnieniach w sprawie kar, że okoliczności związane ze stopniem naruszenia inne niż natura naruszenia mogą skutkować zwiększeniem kwoty wyjściowej o 50% bądź zmniejszeniem jej o 90%.
- (178) W powyższym kontekście Prezes Urzędu zidentyfikował w stosunku do wszystkich stron postępowania dwie okoliczności przemawiające za obniżeniem wcześniej określonych kwot wyjściowych, tj. kwestię tego, że przychody pochodzące ze sprzedaży pojazdów ciężarowych klientom końcowym w drodze przetargów publicznych stanowią bardzo niski procent całkowitych obrotów stron postępowania oraz fakt, że w naruszeniu brało udział dwóch z czterech dealerów pojazdów marki DAF, co mogło ograniczać konsekwencje wynikające z naruszenia dla innych uczestników rynku.
- (179) Z uwagi na okoliczności omówione wyżej Prezes Urzędu zastosował sumaryczne obniżenie kwot wyjściowych na maksymalnym możliwym poziomie 90%.

Podmiot	Modyfikacja kwoty wyjściowej	Kwota wyjściowa po obniżce (kwota bazowa)
„DBK” sp. z o.o.	-90%	718 885,67 zł
Firma Wanicki sp. z o.o.	-90%	483 530,44 zł
WTC sp. z o.o.	-90%	393 927,81 zł

Zastrzeżenia zgłoszone przez DBK oraz Wanickiego

- (180) Wanicki wskazał na następujące okoliczności, które jego zdaniem przemawiają za tym, że naruszenie powinno zostać zakwalifikowane jako naruszenie poważne, a nie bardzo poważne:
- (i) wyjątkowo wysokie obroty w roku 2018 r., czyli w ostatnim roku, w którym była stosowana praktyka;
  - (ii) fakt, że w porozumieniu brało udział 2 z 4 dealerów sprzedających pojazdy marki DAF;
  - (iii) charakterystyka rynku powodująca, że porozumienie nie mogło mieć istotnego wpływu na rynek właściwy;
  - (iv) fakt, że porozumienie nie ma charakteru nieodwracalnego;
  - (v) fakt, że porozumienie nie miało na celu podziału rynku co do zasady, a dotyczyło jedynie konkretnych przetargów.

- (181) DBK wskazało, że skutki rynkowe naruszenia były ograniczone, jako że dotyczyło ono konkurencji wewnątrzmarkowej, a ceny odsprzedaży są – zdaniem DBK – „sterowane” przez importera. Zdaniem DBK, przemawia to za uznaniem porozumienia za naruszenie poważne.
- (182) W odniesieniu do powyższych zastrzeżeń należy wskazać, że okoliczności podnoszone przez strony nie wpływają na charakter naruszenia, który stanowi podstawę do określenia kwoty wyjściowej kary. Porozumienie miało charakter ustaleń horyzontalnych (między konkurentami) dotyczących podziału rynku, wobec czego z samej natury porozumienia wynika, że ma ono charakter bardzo poważnego naruszenia. Równocześnie część okoliczności podniesionych przez strony została uwzględniona przy obliczeniu ostatecznej wysokości kary, natomiast część nie zasługiwała na uwzględnienie.
- (183) Mianowicie Prezes Urzędu uwzględnił to, że porozumienie dotyczyło konkurencji wewnątrzmarkowej i nie obejmowało wszystkich uczestników rynku, wobec czego przyniosło potencjalnie nieduże szkody innym uczestnikom rynku.¹⁰² Prezes Urzędu odniósł się już też do podziałowego charakteru porozumienia.¹⁰³ Nie można także uwzględnić odwracalności naruszenia jako przesłanki wpływającej na wysokość kary, ponieważ porozumienie nie ma charakteru odwracalnego. Przetargi, organizowane w trakcie trwania porozumienia już się odbyły i zakończenie naruszenia nie oddziałuje w żaden sposób na ich przebieg. Możliwość ustania naruszenia nie sprawia więc, że ma ono odwracalny charakter. Takie rozumienie „odwracalności” oznaczałoby, że *de facto* każde ograniczenie konkurencji w wyniku ustaleń między konkurentami jest łatwo odwracalne, ponieważ w chwili jego zaniechania konkurenci ponownie ze sobą konkurują. Natomiast fakt, że przedsiębiorca osiągał wyższe obroty niż zazwyczaj w roku kończącym naruszenie, który stanowi podstawę obliczania kary, nie wpływa na sam charakter naruszenia, które jest naruszeniem bardzo poważnym ze względu na swoją naturę. Odnośnie do wysokości obrotu branego za podstawę do obliczania wysokości kar, to za obrót relewantny, zgodnie z Wyjaśnieniami w sprawie kar, został obrany obrót pochodzący z ostatniego roku, w którym trwała praktyka ograniczająca konkurencję. Rok ten jest brany za podstawę obliczania kary przez Prezesa Urzędu we wszystkich sprawach, niezależnie od tego, czy w kolejnych latach obroty przedsiębiorcy uległy zmniejszeniu czy zwiększeniu. Powyższe ma na celu zapewnienie, że wymiar kary będzie korespondował z rynkową kondycją przedsiębiorstwa w momencie stosowania przez niego praktyki ograniczającej konkurencję, co ma odzwierciedlać efekt, jaki wywarła praktyka na sytuację finansową przedsiębiorstwa.

---

¹⁰² Akapit (175) decyzji.

¹⁰³ Akapit (81) decyzji.

Konkluzja

- (184) Mając na uwadze powyższe Prezes Urzędu ustalił kwoty bazowe w wysokości wskazanej w tabeli w akapicie (179) decyzji.

12.3. Okres naruszenia

- (185) Dokonując oceny wpływu okresu naruszenia na wymiar kary, Prezes Urzędu przyjmuje, że kwota bazowa służąca określeniu wysokości faktycznie nakładanej kary może ulec zwiększeniu ze względu na długotrwałość naruszenia. Jako długotrwałe traktowane są naruszenia trwające dłużej niż rok. Zmierzając do zwiększania spójności w polityce karania, Prezes Urzędu przyjmuje w Wyjaśnieniach w sprawie kar, że w przypadku praktyk wielostronnych kwota bazowa zostaje przemnożona przez liczbę (pełnych) lat uczestnictwa przedsiębiorcy w naruszeniu. Jednocześnie, jeżeli w ostatnim rozpoczętym roku naruszenia czas trwania w naruszeniu wynosił więcej niż 6 miesięcy, to Prezes Urzędu zwiększa mnożnik o 0,5. Taki sposób liczenia kary uwzględnia fakt, że kwota wyjściowa kary oraz jej dalsze modyfikacje odzwierciedlają uśrednione do jednego roku okoliczności naruszenia. Wobec tego konieczne jest pomnożenie kwoty bazowej przez liczbę lat naruszenia aby kara była w pełni adekwatna do całości naruszenia. Taki sposób obliczania kary zapewnia także spójność naliczania kar we wszystkich postępowaniach oraz transparentność działania Prezesa Urzędu.
- (186) Okres, za który Prezes Urzędu przypisał adresatom decyzji odpowiedzialność za naruszenie został wskazany w punkcie 11.2 uzasadnienia i obejmuje on okres od najpóźniej 4 października 2016 r. do co najmniej 9 października 2018 r. dla wszystkich podmiotów, czyli ponad dwa lata. Wobec tego wobec wszystkich podmiotów Prezes Urzędu zastosował następujący mnożnik kwoty bazowej kary:

Podmiot	Mnożnik ze względu na długotrwałość	Kwota bazowa po podwyższeniu ze względu na długotrwałość
„DBK” sp. z o.o.	2	1 437 771,35 zł
Firma Wanicki sp. z o.o.	2	967 060,88 zł
WTC sp. z o.o.	2	787 855,62 zł

12.4. Okoliczności łagodzące oraz obciążające

- (187) Okoliczności naruszenia mogą prowadzić do zwiększenia (okoliczności obciążające) lub zmniejszenia (okoliczności łagodzące) wymiaru kary.
- (188) Prezes Urzędu ocenia te okoliczności łącznie, przyjmując zarazem, że poszczególne okoliczności obciążające i łagodzące mogą mieć różną doniosłość. Zmierzając do zwiększania

spójności w polityce karania, Prezes Urzędu przyjmuje w Wyjaśnieniach w sprawie kar, że z uwagi na okoliczności obciążające i łagodzące kwota ustalona na wcześniejszych etapach analizy odpowiedniego wymiaru kar może ulec zwiększeniu bądź zmniejszeniu maksymalnie o 50%.

- (189) Jako okoliczność łagodzącą występującą w stosunku do wszystkich stron postępowania Prezes Urzędu uwzględnił współpracę z organem, ponieważ każda ze stron dostarczyła z własnej inicjatywy dowody wskazujące na istnienie porozumienia. Prezes Urzędu wyjątkowo uwzględnił współpracę DBK z organem jako okoliczność łagodzącą, mimo że odbywała się ona w ramach programu łagodzenia kar. DBK nie spełniło jednak przesłanek obniżenia kary wskazanych w art. 113a u.o.k.k., wobec czego współpraca z organem nie mogła być uwzględniona w ramach programu łagodzenia kar. Oceniając współpracę stron, Prezes Urzędu uwzględnił fakt, że DBK dostarczyło dowody Prezesowi Urzędu na wczesnym etapie postępowania oraz że dostarczyło ich więcej niż Wanicki. Z tego względu Prezes Urzędu różnicował stopień, w jakim ta przesłanka wpłynie na wysokość wymierzanych kar poszczególnym stronom postępowania.
- (190) W odniesieniu do wszystkich podmiotów Prezes Urzędu uwzględnił jako okoliczność obciążającą umyślność naruszenia – w zakresie umyślności naruszenia uzasadnienie przedstawione zostało w punkcie 12.1 decyzji.
- (191) W konsekwencji na tym etapie, Prezes Urzędu zastosował w odniesieniu do podmiotów, na które nałożone zostały kary, następujące modyfikacje:

Podmiot	Modyfikacja ze względu na okoliczności łagodzące i obciążające	Kwota bazowa po podwyższeniu ze względu na długotrwałość, a następnie uwzględnieniu okoliczności łagodzących i obciążających
„DBK” sp. z o.o.	-10%	1 293 994,21 zł
Firma Wanicki sp. z o.o.	0%	967 060,88 zł
WTC sp. z o.o.	-10%	709 070,06 zł

Zastrzeżenia zgłoszone przez DBK oraz Wanickiego

- (192) Wanicki podniósł, że wobec niego powinny zostać uwzględnione następujące okoliczności łagodzące: (i) członkowie zarządu spółki nie wiedzieli o porozumieniu, ani nie zaakceptowałyby żadnego rodzaju porozumienia ze swoim „arcyrywalem”; (ii) spółka nie miała możliwości zapobieżenia tego rodzaju porozumieniu; (iii) po wszczęciu postępowania antymonopolowego spółka podjęła szereg działań mających na celu zapobieżenie kontaktom [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) z konkurentami; (iv) Wanicki pełnił bierną rolę

w porozumieniu; (v) DBK pełniło rolę lidera porozumienia, więc kara dla DBK powinna być wyższa niż dla Wanickiego; (vi) spółka nie dopuściła się podobnych naruszeń w przeszłości.

- (193) W kontekście powyższych okoliczności, należy wskazać, że Prezes Urzędu odniósł się już w treści uzasadnienia decyzji do kwestii odpowiedzialności spółki za działania pracownika.¹⁰⁴ Brak wiedzy członków zarządu spółki o porozumieniu bądź brak ich akceptacji nie stanowi okoliczności łagodzącej, która miałaby wpłynąć na wymiar kary. Okoliczności łagodzącej nie stanowi również brak podobnych naruszeń w przeszłości – sytuacją prawidłową na rynku jest brak naruszeń przepisów prawa konkurencji przez przedsiębiorców, wobec czego takie zachowanie nie podlega nagradzaniu przy ustalaniu wysokości kary. Obowiązkiem działania każdego przedsiębiorcy jest bowiem działanie zgodne z prawem.¹⁰⁵ Dlatego też, ustawodawca nie przewidział tej okoliczności jako przesłanki łagodzącej, natomiast wskazał jako przesłankę obciążającą dokonanie uprzednich naruszeń. Prezes Urzędu odniósł się już także do błędnego twierdzenia o biernej roli Wanickiego w porozumieniu.¹⁰⁶ Równocześnie ze stanu faktycznego nie wynika, aby to DBK pełniło rolę lidera porozumienia. Nie można również uznać, aby Wanicki nie miał żadnej możliwości zapobieżenia porozumieniu. Wanicki nie wskazał przy tym informacji o próbach takiego zapobieżenia, a sam brak świadomości członków zarządu o możliwości zawarcia porozumienia przez pracowników nie jest równoznaczny z brakiem możliwości zapobieżenia takiemu porozumieniu. Natomiast działania w celu zapobieżenia porozumieniu zostały podjęte dopiero po otrzymaniu przez Wanickiego Szczegółowego Uzasadnienia Zarzutów, nie było to więc działanie podjęte z własnej inicjatywy – co mogłoby stanowić przesłankę łagodzącą – a na skutek działań Prezesa Urzędu.
- (194) Oprócz okoliczności opisanych powyżej, Wanicki wskazał także, że kara powinna być adekwatna i uwzględniać niski stosunek obrotów osiągniętych przez spółkę ze sprzedaży pojazdów klientom końcowym w przetargach publicznych do całkowitych obrotów spółki. Wanicki wskazał również, że wymiar kary powinien uwzględniać niską rentowność sprzedaży pojazdów w przetargach publicznych. Prezes Urzędu wskazuje, że dysproporcja obrotów została wzięta pod uwagę w niniejszym postępowaniu (punkt 12.2 uzasadnienia). Natomiast niska rentowność działalności przedsiębiorców nie stanowi przesłanki branej pod uwagę przez Prezesa Urzędu przy ustalaniu wymiaru kary. Uwzględnianie tej okoliczności jako okoliczności łagodzącej doprowadziłoby przy tym do przyzwolenia na działania niezgodne z prawem przedsiębiorcom uzyskującym mniejsze zyski, co przeczy samej istocie prawa konkurencji.

---

¹⁰⁴ Pkt 11.1. decyzji

¹⁰⁵ Wyrok Sądu Najwyższego z 29 lipca 2020 r., sygn. akt I NSK 8/19.

¹⁰⁶ Akapit (84) decyzji.

- (195) Zarówno DBK jak i Wanicki wskazali, że Prezes Urzędu powinien wziąć pod uwagę także ogólną sytuację gospodarczą, w tym kryzys gospodarczy wywołany pandemią wirusa SARS-CoV-2. W ocenie Prezesa Urzędu stan dekonstrukcji gospodarczej nie może, co do zasady, wpływać na sposób wymierzenia kar w sposób inny niż określony przez ustawodawcę. W tym zakresie przykładowo, ustawodawca przewidział, że maksymalna wymierzana kara za naruszenie reguł konkurencji może, zgodnie z art. 106 u.o.k.k., wynieść 10% obrotu w roku poprzedzającym rok nałożenia kary. W sytuacji zatem, w której przedłużający się stan dekonstrukcji wpływa na poziom obrotu przedsiębiorców, maksymalny wymiar nakładanej kary ulega zmniejszeniu. Jednocześnie ustawodawca przewidział też w art. 113 u.o.k.k. mechanizmy w postaci rozkładania kary na raty lub odraczania terminu jej płatności, pozwalające uzyskać ulgi w spłacie kary przedsiębiorcy, który w chwili wymagalności kary posiada w tym interes (np. z uwagi na gorszą sytuację finansową).
- (196) Należy przy tym zwrócić uwagę, że dekonstrukcja nie musi mieć charakteru trwałego, a przedsiębiorcy, którzy w danym okresie mogą odnotowywać trudniejszą sytuację gospodarczą, w kolejnym mogą prowadzić działalność w warunkach bardziej sprzyjających. Jednocześnie Prezes Urzędu uznaje, że względy sprawiedliwości i zachowanie standardów państwa prawa wymagają, aby naruszenie prawa spotkało się z karą – brak nałożenia kary lub nałożenie jej w nieadekwatnie niskim wymiarze negatywnie wpływa na postrzeganie prawa i może prowadzić do jego erozji. Kwestia tego, że kara nakładana jest na przedsiębiorcę w okresie mniej dla niego sprzyjającym nie powinna mieć wpływu na wysokość kary w sposób inny niż poprzez wzięcie pod uwagę samej wysokości maksymalnej kary zgodnie z art. 106 u.o.k.k. Powyższe ma też zastosowanie w odwrotnej sytuacji (tj. wzrostu obrotu przedsiębiorcy w toku postępowania). Zmiany w powyższym zakresie kłóciłyby się z zachowaniem zasady równości. Żadna ze stron nie wykazała przy tym, aby prowadzona przez nich działalność była wśród działalności szczególnie poszkodowanych przez pandemię wirusa SARS-CoV-2.

Konkluzja

- (197) Mając na względzie powyższe okoliczności Prezes Urzędu na tym etapie obliczył kary w wysokościach wskazanych w tabeli w akapicie (191) decyzji.

12.5. Adekwatność kary

- (198) Ustalając wysokość kary Prezes Urzędu wziął pod uwagę fakt, że Wanicki z własnej inicjatywy dostarczył dowody, które wpłynęły na ustalenia dotyczące okresu trwania naruszenia. Co prawda dostarczenie przez Wanickiego dowodów zostało już uwzględnione na etapie stosowania okoliczności łagodzących, jednak dowody dostarczone przez Wanickiego

miały szczególny charakter, ponieważ ich uwzględnienie doprowadziło do wydłużenia okresu trwania naruszenia stwierdzonego przez Prezesa Urzędu, co miało bezpośrednie przełożenie na wymiar nakładanej kary. Przy czym ten specyficzny charakter dowodów dostarczonych przez Wanickiego i konsekwencje tego działania stanowią odrębną kwestię od samej współpracy z organem, wobec czego nie mogły zostać uwzględnione w ramach okoliczności łagodzącej. W kontekście tych szczególnych okoliczności, Prezes Urzędu stwierdził, że wyjątkowo w tej sprawie zasadne jest dostosowanie wymiaru kary dla Wanickiego do adekwatnego poziomu w taki sposób, by wskutek podjętej przez niego współpracy z organem nie doszło do nałożenia na przedsiębiorcę kary wyższej niż w przypadku braku takiej współpracy. Równocześnie Prezes Urzędu miał na uwadze, że kara w tak dostosowanym wymiarze nadal spełni swoje cele.

- (199) Wobec powyższego, Prezes Urzędu obniżył wymiar kary nakładanej na Wanickiego do wskazanej wysokości:

Podmiot	Wymiar kary po zastosowaniu przesłanki adekwatności
Firma Wanicki sp. z o.o.	725 295,66 zł

12.6. Zastosowanie programu łagodzenia kar

Ramy prawne

- (200) Zgodnie z art. 113a ust. 1 u.o.k.k. przedsiębiorca, który zawarł porozumienie ograniczające konkurencję, o którym mowa w art. 6 ust. 1 u.o.k.k. lub w art. 101 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, może złożyć do Prezesa Urzędu wnioski o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie.
- (201) Zgodnie z art. 113a ust. 2 u.o.k.k. wniosek powinien zawierać opis porozumienia wskazujący w szczególności:
1. przedsiębiorców, którzy zawarli porozumienie;
  2. produkty lub usługi, których dotyczy porozumienie;
  3. terytorium objęte porozumieniem;
  4. cel porozumienia;
  5. okoliczności zawarcia porozumienia;
  6. okoliczności i sposób funkcjonowania porozumienia;
  7. rolę poszczególnych przedsiębiorców uczestniczących w porozumieniu;

- 8.** imiona, nazwiska i stanowiska służbowe osób pełniących w porozumieniu znaczącą rolę wraz z jej opisem;
  - 9.** czy wniosek został złożony również do organów ochrony konkurencji państw członkowskich Unii Europejskiej lub do Komisji Europejskiej.
- (202) Zgodnie z art. 113a ust. 6 u.o.k.k., wnioskodawca, który nie zaprzestał uczestnictwa w porozumieniu przed złożeniem wniosku, jest obowiązany zaprzestać tego uczestnictwa niezwłocznie po złożeniu wniosku.
- (203) Jednocześnie zgodnie z art. 113b u.o.k.k. Prezes Urzędu odstępuje od nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt 1 lub 2 u.o.k.k., na przedsiębiorcę, który zawarł porozumienie, o którym mowa w art. 6 ust. 1 u.o.k.k. lub w art. 101 TFUE, w przypadku gdy przedsiębiorca ten łącznie:
- 1.** jako pierwszy z uczestników porozumienia złożył wniosek zgodny z wymogami, określonymi w art. 113a ust. 2 u.o.k.k. oraz spełnił warunki określone w art. 113a ust. 3, 5 i 6 u.o.k.k.;
  - 2.** przedstawił:
    - a)** dowód wystarczający do wszczęcia postępowania antymonopolowego lub informacje umożliwiające Prezesowi Urzędu uzyskanie takiego dowodu, albo
    - b)** jeżeli wniosek został złożony po wszczęciu postępowania antymonopolowego – dowód, który w istotny sposób przyczyni się do wydania decyzji, o której mowa w art. 10 u.o.k.k., lub na żądanie Prezesa Urzędu przedstawił informacje umożliwiające uzyskanie takiego dowodu– o ile Prezes Urzędu nie posiadał w tym czasie tych informacji lub dowodów;
  - 3.** nie nakłaniał innych przedsiębiorców do uczestnictwa w porozumieniu.
- (204) Zgodnie natomiast z art. 113c ust. 1 u.o.k.k. w przypadku gdy przedsiębiorca, który zawarł porozumienie, o którym mowa w art. 6 ust. 1 u.o.k.k. lub w art. 101 TFUE, nie spełnia łącznie warunków, o których mowa w art. 113b u.o.k.k., Prezes Urzędu obniża karę pieniężną nakładaną na tego przedsiębiorcę, jeżeli przedsiębiorca ten łącznie:
- 1.** złożył wniosek zgodny z wymogami określonymi w art. 113a ust. 2 u.o.k.k.;
  - 2.** spełnił warunki określone w art. 113a ust. 3, 5 i 6 u.o.k.k.;
  - 3.** przedstawił dowód mający istotne znaczenie dla rozpatrywanej sprawy, którego Prezes Urzędu nie posiadał.

12.6.1. Odstąpienie od nałożenia kary

- (205) Spółka DBK na etapie postępowania wyjaśniającego złożyła w imieniu swoim oraz WTC wniosek, o którym mowa w art. 113a u.o.k.k. Wniosek został złożony po przeprowadzeniu przez Prezesa Urzędu, w ramach postępowania wyjaśniającego, przeszukań w siedzibach Spółki DBK oraz WTC. W trakcie przeszukań Prezes Urzędu zabezpieczył wiadomości e-mail pochodzące m.in. ze skrzynki [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK). Z wiadomości e-mail, pozyskanych przez Prezesa Urzędu podczas przeszukania wynikało podejrzenie istnienia antykonkurencyjnych ustaleń między DBK a Wanickim odnośnie do sprzedaży pojazdów klientom przetargowym. Na podstawie tych wiadomości Prezes Urzędu wszczął więc postępowanie antymonopolowe, w ramach którego wydawana jest decyzja.
- (206) Zgodnie z art. 113b u.o.k.k., Prezes Urzędu odstępuje od nałożenia kary na przedsiębiorcę, jeżeli przedstawił on we wniosku złożonym przed wszczęciem postępowania antymonopolowego dowód wystarczający do wszczęcia takiego postępowania, o ile Prezes Urzędu nie posiadał w tym czasie takich informacji lub dowodów. Spółka DBK złożyła w imieniu swoim oraz WTC wniosek na etapie postępowania wyjaśniającego, a zarazem gdy Prezes Urzędu posiadał już dowody wystarczające do wszczęcia postępowania antymonopolowego. Powyższe sprawiało, że Prezes Urzędu nie mógł zastosować art. 113b u.o.k.k. i odstąpić od nałożenia kary na DBK.
- (207) Mając na względzie powyższe, Prezes Urzędu zbadał w kontekście zastosowania art. 113c u.o.k.k. spełnienie przesłanek skorzystania z możliwości obniżenia kary w ramach programu łagodzenia kar.

12.6.2. Obniżenie wysokości kary

- (208) DBK złożyło wniosek o którym mowa w art. 113a u.o.k.k. 12 czerwca 2018 r. Zgodnie z art. 113a ust. 6 u.o.k.k. wnioskodawca, który nie zaprzestał uczestnictwa w porozumieniu przed złożeniem wniosku, jest zobowiązany zaprzestać tego uczestnictwa niezwłocznie po złożeniu wniosku. Z korespondencji SMS między DBK a Wanickim wynika natomiast, że ustalenia między stronami postępowania trwały jeszcze w październiku 2018 r., czyli 4 miesiące po złożeniu wniosku przez DBK.¹⁰⁷ Oznacza to, że DBK nie zaprzestało uczestnictwa w porozumieniu przed złożeniem wniosku. Moment złożenia wniosku i ostatnią wiadomość posiadaną przez Prezesa Urzędu świadczącą o trwaniu porozumienia dzieli okres 4 miesięcy, co oznacza że DBK nie zaprzestało również uczestnictwa w porozumieniu niezwłocznie po

---

¹⁰⁷ Akapit (38) decyzji.

złożeniu wniosku. Okres 4 miesięcy nie mieści się bowiem w pojęciu „niezwłoczności” biorąc pod uwagę okoliczności sprawy. Porozumienie opierało się na prostych ustaleniach i również ich zakończenie nie wymagało podjęcia skomplikowanych bądź długofalowych ustaleń, do który konieczny byłby tak długi okres. Tym samym DBK nie spełniło przesłanki obniżenia kary wskazanej w art. 113a ust. 6 u.o.k.k. i nie może być beneficjentem programu łagodzenia kar. Okoliczność ta dotyczy zarówno Spółki DBK jak i WTC.

- (209) Ponadto, Spółka DBK złożyła w imieniu swoim oraz WTC wniosek, w którym przedstawiła jak jej w ocenie wyglądało naruszenie. W trakcie postępowania wyjaśniającego, a następnie postępowania antymonopolowego Prezes Urzędu kilkakrotnie zwracał się do wnioskodawcy o przedstawienie informacji pomocnych do wyjaśnienia sprawy. Spółka DBK odpowiadała na te zapytania, nie podnosząc przy tym żadnych zastrzeżeń, co do traktowania jej przez Prezesa Urzędu jako przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 113a u.o.k.k. Prezes Urzędu wskazał w Szczegółowym Uzasadnieniu Zarzutów, że zamierza obniżyć kary nakładane na WTC oraz Spółkę DBK w związku z wnioskiem, o którym mowa w art. 113a u.o.k.k. W odpowiedzi na Szczegółowe Uzasadnienie Zarzutów, czyli na jednym z końcowych etapów postępowania antymonopolowego, DBK wskazało jednak, że Spółka DBK nie jest stroną porozumienia, gdyż nie brała udziału w ustaleniach z Wanickim. Powyższe stanowisko zostało potwierdzone w piśmie z 29 lipca 2021 r.
- (210) Zgodnie z art. 113a ust. 1 u.o.k.k. wniosek o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie może złożyć przedsiębiorca, który zawarł porozumienie ograniczające konkurencję, o którym mowa w art. 6 ust. 1 u.o.k.k. lub w art. 101 TFUE. Zgodnie z art. 113a ust. 6 u.o.k.k. przedsiębiorca, który złożył wniosek ma też obowiązek zaprzestania udziału w naruszeniu. Z całokształtu regulacji dotyczącej wniosku o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie wynika więc, że instytucja ta dotyczy przedsiębiorców, którzy brali udział w porozumieniu i uznają swoje uczestnictwo w nim. Wobec tego, przedsiębiorca, który zaprzecza swojemu udziałowi w porozumieniu nie może być beneficjentem programu łagodzenia kar. Ponadto, zgodnie z art. 113a ust. 5 u.o.k.k., podstawowym obowiązkiem wnioskodawcy jest współpraca z Prezesem Urzędu w pełnym zakresie. Zaprzeczenie udziału w porozumieniu, którego dotyczy wniosek, nie może być natomiast uznane za współpracę z Prezesem Urzędu. W szczególności za współpracę z Prezesem Urzędu w pełnym zakresie nie może być więc uznane działanie Spółki DBK, która zaprzeczyła swojemu udziałowi dopiero po trzech latach od złożenia wniosku, w momencie wydania przez Prezesa Urzędu Szczegółowego Uzasadnienia Zarzutów.

Zastrzeżenia zgłoszone przez DBK

- (211) W piśmie z 22 października 2021 r. DBK wskazało, że jego zdaniem nie zachodzą okoliczności, które mogłyby skutkować uznaniem, że DBK nie spełniło przesłanek, o których mowa w art. 113a u.o.k.k. Zdaniem DBK wymiana wiadomości SMS między [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) a [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) z 9 października 2018 r., nie stanowi dowodu na uczestnictwo w antykonkurencyjnym porozumieniu, ponieważ nie doszło do ustalenia warunków wzięcia udziału w przetargu między stronami. DBK wskazuje, że treść wiadomości jest zbyt lakoniczna, aby ustalić ich znaczenie, a w szczególności odpowiedź [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) jest zdawkowa i wymijająca. Zdaniem DBK, Prezes Urzędu wyciąga wnioski o dalszym trwaniu porozumienia po złożeniu wniosku przez DBK jedynie z faktu istnienia powiązań rodzinnych między [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) a [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki).
- (212) Prezes Urzędu nie mógł uwzględnić tych wyjaśnień. Wiadomości wymieniane między DBK a Wanickim 9 października 2018 r. dotyczą ustalenia, czy konkurent będzie brał udział w konkretnym przetargu. W tym celu [INFORMACJA CHRONIONA] (Wanicki) zapytał [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) czy „*robisz coś w [INFORMACJA CHRONIONA]?*”, na co uzyskał odpowiedź potwierdzającą. Informacja ta mogła wpłynąć na decyzję Wanickiego co do tego, czy on weźmie w udział w tym przetargu.¹⁰⁸ Konwersacja ta jest przy tym spójna z innymi wiadomościami wymienianymi pomiędzy DBK a Wanickim, z których część polegała właśnie na pytaniu konkurenta, czy będzie on brał udział w konkretnym przetargu. Kontakty tego rodzaju służyły bieżącym ustaleniom wspierającym generalny podział rynku między dealerami. Ze względu na istnienie ogólnego porozumienia między stronami do jego wykonywania wystarczające były pojedyncze, krótkie wymiany wiadomości.
- (213) Lakoniczność wiadomości w tym przypadku nie wpływa jednak na możliwość zweryfikowania, że dotyczą one startowania w przetargu. Prezes Urzędu nie wyciąga tego wniosku z faktu utrzymywania przez wskazane osoby bliskich relacji osobistych, lecz z treści wymienianych przez nich wiadomości, które jednoznacznie dotyczyły udziału w przetargu. Potwierdził to również Wanicki w piśmie z 13 września 2021 r. Sama odpowiedź [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK), „*Już jest w zabudowie w [INFORMACJA CHRONIONA]*”, nie jest przy tym ani zdawkowa ani wymijająca, lecz wprost wskazuje na to, że podjął on już działania mające na celu zlecenie zabudowy pojazdu aby wystartować z nim w przetargu, na co zresztą DBK samo wskazuje w swoich pismach z 22 października 2021 r. oraz 5 listopada 2021 r. Treść tych wiadomości świadczy więc o kontynuacji porozumienia

---

¹⁰⁸ Wanicki nie wziął udział w tym przetargu (dowód: pismo Strzeleckich Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. do Prezesa Urzędu z 4 października 2021 r.).

między DBK a Wanickim mimo złożenia przez DBK wniosku, o którym mowa w art. 113a u.o.k.k., a tym samym o niespełnieniu przez DBK przesłanki obniżenia kary wskazanej w 113a ust. 6 u.o.k.k., tj. zaprzestania porozumienia niezwłocznie po złożeniu wniosku.

- (214) W piśmie z 5 listopada 2021 r. DBK wskazało ponadto, że DBK nie wiedziało o wiadomościach wysyłanych przez [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) po złożeniu wniosku, o którym mowa w art. 113a u.o.k.k. oraz że miał on to czynić wbrew wyraźnej woli DBK. DBK wskazało również, że zaprzestało udziału w porozumieniu niezwłocznie po złożeniu wniosku, o którym mowa w art. 113a u.o.k.k., o czym mają świadczyć wiadomości e-mail wysyłane przez zarząd DBK przypominające o obowiązku przestrzegania zakazu antykonkurencyjnych porozumień. Kwestia braku wiedzy zarządu spółki o działaniach poszczególnych osób została omówiona w akapitach (134)-(135) oraz (169)-(170) uzasadnienia decyzji. Brak takiej wiedzy nie wpływa na odpowiedzialność przedsiębiorcy za działania poszczególnych osób wykonujących zadania w ramach jego organizacji. Prezes Urzędu wskazuje przy tym, że sam fakt wysyłania przez zarząd DBK ogólnych wiadomości e-mail do wszystkich pracowników, mówiących o konieczności przestrzegania przepisów prawa konkurencji w żaden sposób nie świadczy o braku udziału DBK w antykonkurencyjnym porozumieniu. Jak wskazują dowody posiadane przez Prezesa Urzędu, [INFORMACJA CHRONIONA] (DBK) kontynuował kontakty z konkurentem, mimo wysłania przez zarząd DBK takich wiadomości.
- (215) DBK wskazało ponadto, że Spółka DBK złożyła wniosek jako spółka matka w imieniu swoim oraz wszystkich spółek z grupy kapitałowej ze względu na to, że w momencie składania wniosku nie mogła wykluczyć również swojego udziału w naruszeniu. Zdaniem DBK, nie można jednak z tego faktu wyciągnąć wniosku o tym, że Spółka DBK była uczestnikiem naruszenia. DBK wskazało także, że nie mogło wcześniej poinformować Prezesa Urzędu, że Spółka DBK nie brała udziału w porozumieniu, ponieważ czekała na ustalenie stanu faktycznego sprawy przez Prezesa Urzędu.
- (216) Prezes Urzędu wskazuje, że sama kwestia uczestnictwa Spółki DBK w naruszeniu jest omówiona w punkcie 11.2.1 uzasadnienia. Natomiast, jak wskazano w piśmie wysłanym przez Prezesa Urzędu do DBK 7 października 2021 r., brak możliwości obniżenia kary Spółce DBK wynika z tego, że program łagodzenia kar jest adresowany do przedsiębiorców, którzy brali udział w porozumieniu, co z kolei wynika jednoznacznie z treści art. 113a u.o.k.k. Jeżeli Spółka DBK stoi na stanowisku, że nie brała udziału w porozumieniu to jest to równoznaczne z tym, że nie jest ona przedsiębiorcą, o którym mowa w art. 113a u.o.k.k. Niemożliwe do logicznego pogodzenia jest równoczesne twierdzenie Spółki DBK, że nie brała ona udziału w porozumieniu oraz jej wniosek o obniżenie kary złożony w ramach programu przeznaczonego

wyłącznie dla przedsiębiorców, którzy brali udział w porozumieniu. Ustawodawca nie przewiduje możliwości złożenia hipotetycznego wniosku o obniżenie kary, w którym przedsiębiorca oświadcza że nie brał udział w porozumieniu, ale gdyby jednak Prezes Urzędu stwierdził inaczej, to kara powinna zostać obniżona ze względu na udział przedsiębiorcy w programie łagodzenia kar.

- (217) Równocześnie uczestnictwo Spółki DBK w porozumieniu stanowi obiektywnie istniejącą okoliczność faktyczną sprawy. DBK w momencie składania wniosku oraz w późniejszej korespondencji do Prezesa Urzędu¹⁰⁹ wskazywało na prowadzenie badania wewnętrznego w celu dokładnego ustalenia okoliczności porozumienia, więc należy przypuszczać, że także ta okoliczność została ustalona przez DBK wcześniej niż dopiero w momencie wydania Szczegółowego Uzasadnienia Zarzutów przez Prezesa Urzędu. Prezes Urzędu wszczął postępowanie antymonopolowe także przeciwko Spółce DBK, wobec czego zdawała sobie ona sprawę z tego, że podejrzenie uczestnictwa w naruszeniu dotyczy również jej. Mimo to nie skorzystała z możliwości wypowiedzenia się w tym zakresie aż do momentu wydania przez Prezesa Urzędu Szczegółowego Uzasadnienia Zarzutów. Takie zachowanie nie może być uznane za pełną współpracę Spółki DBK z Prezesem Urzędu, co również jest wymogiem koniecznym dla spełnienia do uzyskania obniżenia kary, wskazanym w art. 113a ust. 5 u.o.k.k.

Konkluzja

- (218) Mając na względzie powyższe okoliczności Prezes Urzędu nie obniżył kary nakładanej na Spółkę DBK ani na WTC.

12.7. Dobrowolne poddanie się karze

Ramy prawne

- (219) Zgodnie z art. 89a ust. 1 u.o.k.k. przed zakończeniem postępowania antymonopolowego Prezes Urzędu może wystąpić, z urzędu lub na wniosek strony, do wszystkich stron z propozycją przystąpienia do procedury dobrowolnego poddania się karze pieniężnej, jeżeli uzna, że zastosowanie tej procedury przyczyni się do przyspieszenia postępowania.
- (220) Z kolei zgodnie z art. 89a ust. 3 u.o.k.k. w przypadku zastosowania procedury, o której mowa wyżej, wysokość kary pieniężnej, jaka może zostać nałożona na stronę, której ostateczne stanowisko, o którym mowa w art. 89a ust. 7 u.o.k.k., zostało uwzględnione w treści decyzji, zostaje obniżona o 10% w stosunku do kary pieniężnej, jaka zostałaby nałożona na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 1 lub 2 u.o.k.k., gdyby strona nie poddała się dobrowolnie karze.

---

¹⁰⁹ Pismo DBK do Prezesa Urzędu z 24 stycznia 2020 r.

Zastosowanie prawa w niniejszej sprawie

- (221) Wanicki złożył pismem z 13 sierpnia 2021 r. wniosek o rozpoczęcie procedury dobrowolnego poddania się karze.
- (222) W wyniku wymiany pism w okresie od 13 sierpnia 2021 r. do 10 listopada 2021 r., Wanicki wyraził zgodę na dobrowolne poddanie się karze.
- (223) W konsekwencji Prezes Urzędu obniżył w odniesieniu do Wanickiego karę o 10% w stosunku do wartości wskazanej w punkcie 12.5 uzasadnienia.

Podmiot	Wymiar kary po zastosowaniu obniżki ze względu na dobrowolne poddanie się karze
Firma Wanicki sp. z o.o.	652 766,09 zł

12.8. Wymiar kar

- (224) W podsumowaniu uwag poczynionych wyżej, wymierzając kary w niniejszej sprawie Prezes Urzędu miał w pierwszej kolejności na względzie, że naruszenie stwierdzone decyzją należało scharakteryzować jako bardzo poważne. Ten bardzo poważny charakter naruszenia przejawiał się w tym, że naruszenie polegało na dzieleniu rynku i zmierzało do uregulowania sposobu zachowania na rynku podmiotów, które występowały na nim jako konkurenci. Ponadto naruszenie to dotyczyło przetargów publicznych, wobec czego narażało na straty pośrednio podatników i konsumentów.
- (225) Wymierzając kary, Prezes Urzędu dokonał również ich dalszego zindywidualizowania w kontekście stanu faktycznego sprawy, tj. uzupełnił wskazaną wyżej ogólną charakterystykę naruszenia o kolejne okoliczności związane z naruszeniem. W tym kontekście Prezes Urzędu uwzględnił, że w sprawie występowały okoliczności przemawiające za przyjęciem, że negatywny wpływ naruszenia na uczestników rynku był ograniczany okolicznościami zewnętrznymi względem uczestników naruszenia oraz że naruszenie dotyczyło konkurencji wewnątrzmarkowej.
- (226) Prezes Urzędu wziął pod uwagę także dysproporcję między całkowitymi obrotami stron naruszenia a obrotami pochodzącymi ze sprzedaży pojazdów ciężarowych klientom przetargowym oraz fakt, że w naruszeniu brał udział ograniczony krąg uczestników rynku. Powyższe okoliczności postrzegane łącznie prowadziły ostatecznie do wymierzenia kar dla wszystkich uczestników w wymiarze obniżonym o maksymalną możliwą wartość, tj. o 90%.
- (227) Oceniając długotrwałość porozumienia, Prezes Urzędu wziął pod uwagę że trwało ono ponad dwa lata i wobec tego mnożnik kary ze względu na okres trwania naruszenia wyniósł 2.

- (228) Biorąc pod uwagę ustawowe przesłanki wymiaru kary Prezes Urzędu stwierdził, że w sprawie w odniesieniu do wszystkich podmiotów występowała przesłanka obciążająca w postaci umyślności oraz przesłanka łagodząca w postaci współpracy z Prezesem Urzędu.
- (229) Prezes Urzędu wziął pod uwagę maksymalny próg wymiaru kary i stwierdził, że wszystkie z rozważanych kar mieściły się w granicach określonych przez ustawodawcę.
- (230) Prezes Urzędu wziął pod uwagę także konieczność obniżenia kary nakładanej na Wanickiego w związku ze specyficznym charakterem dostarczonych przez niego dowodów, które wpłynęły na stwierdzony okres porozumienia oraz tym samym na wysokość kary.
- (231) Prezes Urzędu stwierdził, że Spółka DBK oraz WTC nie spełniły warunków obniżenia kary w związku ze złożeniem wniosku o którym mowa w art. 113a u.o.k.k. wobec czego nie obniżył nakładanych na nie kar.
- (232) Prezes Urzędu zgodnie z zasadami określonymi przez ustawodawcę zastosował w odniesieniu do Wanickiego obniżenie wysokości kary z uwagi na dobrowolne poddanie się karze przez tego przedsiębiorcę (art. 89a u.o.k.k.).
- (233) W konsekwencji Prezes Urzędu uznał, że karami, które będą odznaczały się dolegliwością dla uczestników naruszenia i będą stanowiły adekwatną reakcję państwa na naruszenie prawa, nie prowadząc jednocześnie do przekształcenia kar pieniężnych za naruszenia reguł konkurencji o represyjnym charakterze w kary nadmiernie dolegliwe, będą kary wymierzone w następującej wysokości:

Podmiot	Kara pieniężna
„DBK” sp. z o.o.	1 293 994,21 zł
Firma Wanicki sp. z o.o.	652 766,09 zł
WTC sp. z o.o.	709 070,06 zł

- (234) W konsekwencji Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie III i IV sentencji decyzji.

13. Koszty postępowania

Ramy prawne

- (235) Zgodnie z art. 77 ust. 1 u.o.k.k., jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Natomiast zgodnie z art. 80 u.o.k.k., Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

- (236) Z przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie wynika wprost, co składa się na koszty postępowania, o których mowa w art. 77 u.o.k.k. Jednocześnie jednak art. 83 u.o.k.k. zawiera generalne odesłanie w sprawach nieuregulowanych do przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.) (dalej: „**k.p.a.**”). W konsekwencji należy przyjąć, że zakres tych kosztów wyznacza art. 263 k.p.a. i uznać za nie: (i) koszty podróży i inne należności świadków i biegłych oraz stron; (ii) koszty doręczania stronom pism urzędowych; (iii) inne koszty bezpośrednio związane z rozstrzygnięciem sprawy.

Zastosowanie prawa w niniejszej sprawie

- (237) W punkcie I sentencji niniejszej decyzji stwierdzono naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez wskazanych tam przedsiębiorców. Na koszty postępowania składały się m.in. wydatki związane z doręczaniem stronom, w odniesieniu do których stwierdzono naruszenie, pism urzędowych, które wyniosły w odniesieniu do:

1. „DBK” sp. z o.o. z siedzibą w Olsztynie – 180 zł;
2. Firmy Wanicki sp. z o.o. z siedzibą w Mogilanach – 194 zł;
3. WTC sp. z o.o. z siedzibą w Długołęczę – 165 zł.

- (238) Mając na względzie uwagi przedstawione wcześniej Prezes Urzędu postanowił o obciążeniu wskazanych wyżej stron postępowania tymi kosztami.

- (239) Koszty postępowania należy uiścić w terminie **14 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji** na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

NBP O/O Warszawa 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000

- (240) Przy dokonywaniu wpłaty należy dopisać numer decyzji Prezesa Urzędu stanowiącej podstawę jej dokonania.

14. Pouczenie

- (241) Zgodnie z art. 112 ust. 3 u.o.k.k. **karę pieniężną** należy uiścić **w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji**. Karę należy uiścić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

NBP O/O Warszawa 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000

- (242) Przy dokonywaniu wpłaty należy dopisać numer decyzji Prezesa Urzędu stanowiącej podstawę jej dokonania.

- (243) Zgodnie z art. 81 ust. 1 u.o.k.k. w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 1805 ze zm.) (dalej: „**k.p.c.**”) od decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia doręczenia niniejszej decyzji.
- (244) Stosownie do art. 81 ust. 3a u.o.k.k., w przypadku wniesienia odwołania od decyzji, uwzględniającej ostateczne stanowisko strony o dobrowolnym poddaniu się karze pieniężnej, Prezes Urzędu, nie przekazując akt sądowi, w razie:
1. uznania odwołania za słuszne:
    - a) uchyla swoją decyzję zgodnie z zasadami określonymi w art. 81 ust. 3 u.o.k.k. albo
    - b) zmienia swoją decyzję w całości lub w części zgodnie z zasadami określonymi w ust. 3, zmieniając ją również w zakresie kary pieniężnej; karę pieniężną nakłada się w wysokości, w jakiej zostałyby ona nałożona, gdyby strona nie poddała się dobrowolnie karze pieniężnej;
  2. nieuznania odwołania za słuszne – zmienia swoją decyzję w zakresie kary pieniężnej, ustalając ją w wysokości, w jakiej zostałyby nałożona, gdyby strona nie poddała się dobrowolnie karze pieniężnej, o czym niezwłocznie powiadamia stronę, przesyłając jej nową decyzję, od której przysługuje odwołanie.
- (245) W przypadku kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach postępowania, na podstawie art. 264 § 2 k.p.a., w związku z art. 83 u.o.k.k., jak również stosownie do art. 81 ust. 5 u.o.k.k., w związku z art. 479³² §1 oraz 2 k.p.c., stronie przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji z postanowieniem.
- (246) Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 2257), odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1000 zł, a zażalenie na postanowienie Prezesa Urzędu – w kwocie 500 zł.
- (247) Zgodnie z art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała ona, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

- (248) Zgodnie z art. 105 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.
- (249) Zgodnie z art. 117 §1 k.p.c. strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Zgodnie z art. 117 §3 k.p.c. osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego.
- (250) Zgodnie z art. 117 §4 k.p.c. wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

*Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów*

*Dyrektor Departamentu Ochrony Konkurencji
Tomasz Bagdziński*

